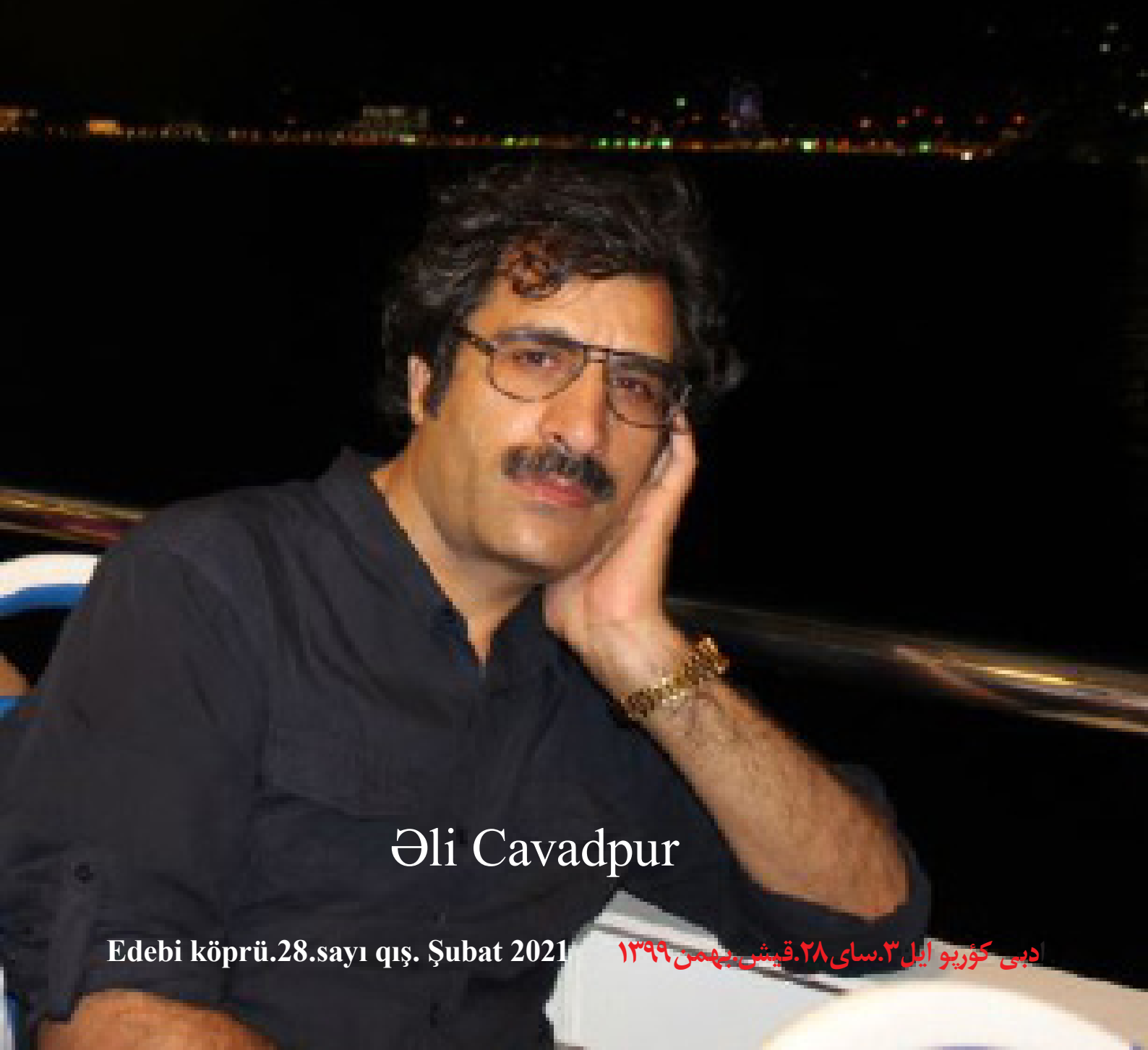

ƏDƏBİ KÖRPÜ

Aylık Edebi Dergi

ادبی کۆرپو
آیلىق ادبی درگی

Əli Cavadpur

Edebi köprü.28.sayı qış. Şubat 2021

ادبی کۆرپو ایل ۳.سای ۲۸.قیش بهمن ۱۳۹۹

BU SAYIDA

Əkrəm Hacı ❀ اکرم حاجی
 Qulu Ağsəs ❀ قولو آغ سس
 Əfsanə Rəvan ❀ افسانه روان
 Əmin Həbibî ❀ امین حبیبی
 Davud Əhəri ❀ داود اهری
 dr. Hüseyin ŞARKI ❀ دکتر حسین شرقی
 Əli Məhəmməd Bəyanı ❀ علی محمد بیانی
 Fəribə İbrahimi (Afaq) ❀ فربیا ابراهیمی (آفاق)
 İradə aytel ❀ ایراده آی تتل
 Nahid nəsiri ❀ ناهید نصیری
 Himmət Şəhbazi ❀ همت شهبازی
 Özcan Ünlü ❀ اؤزجان اونلو
 Səxavət İzzəti ❀ سخاوت عزتی
 Əli Cavadpur ❀ علی جواد پور
 Telman Hüseyin ❀ تئلمان حسین
 Susən Nəvadə Rəzi ❀ سون نواده رضی
 Natiq Əlisoy ❀ ناطیق علی سوی
 Duman Bəxtiyarı ❀ دومان بختیاری
 Ruzbeh Səmədi– Niroğlu ❀ روزبه صمدی– نیراوغلو
 Süleyman Abdulla ❀ سلیمان عبدالله

Göy məscid

Göy məscid Təbriz şəhərində yerləşən məşhur tarixi memarlıq abidəsi və Azərbaycan memarlığının ən dəyərli nümunələrindən biri dir

XV əsridə Təbrizdə tikilən bu mühtəşəm abidə Cəhanşah tərəfindən tikilifdir.

Böyük Azərbaycan sərkərdəsi və dövlət xadimi, yüksək təhsilli hakim və incəsənət hamisi olan Cəhanşah "Həqiqi" təxəllüsü ilə Azərbaycan türkcəsində şeirlər yazırdı.

Cəhanşah "Həqiqi" nin şeir divanı Təbriz, Tehran və başqa şəhərlərdə dəfələrlə basılıb və yayılıbdır.

Göy məscid(camı) bir neçə dəfə dəprəm nəticəsində uçub və yenidən təmir olunub burada mavi rəngli çini kaşılar üzərində quran şərəfin ayələri yazılaraq işlənmişimiş təsəvüf ki çox miqdarı aradan gedibdir

O Var Beynimdə

✿Əkrəm Hacı

Zamanın partlamasın dünya unuttursa belə,
Od alav aldığı yanlar hələ də xatırımda.
Qocaman dərdimi dəşdikçə ağır saniyələr,
Tuzu tuz üstə yayanlar, hələ də xatırımda!..

Yaşım artmışsa da həsrətli, o var beynimdə'
Xayali kərpicə oxşardı duvar beynimdə'
Yadıma gəldi ki! çökmüşdü avar beynimdə...
Dırnak'ıyla daş oyanlar, hələ də xatırımda.

Saçları qap-qara; olduqca gözü parlaqdı,
Ayağı gəlməgi, hiç bilmədi; çox qorxaqdı,
Amacı bəlkə şücaət dışına çıxmaqdı;
Hər nədən qorxduğu anlar, hələ də xatırımda.

Acı gərçək kimi sözlər sınırın aşmaqda,
Kağız üstündə müzik notlarına qoşmaqda,
Sanki göyçək üzünə kirli ləçək yaşmaqda,
Cür bə cür not oxuyanlar, hələ də xatırımda.

Payızın son ayı 'Azər' edilən bir ayda,
Aramızdan yoxa çıxmışdı quralcık, qayda,
Dünya qarşıydı bizə, biz ikimiz bir tayda,
Bizi həp yargılayanlar hələ də xatırımda.

Sənələr gəçmiş o gündən, ama sanki dündü,
Yaşanan türlü olaylar, hər anı bir gündü,
Mən bıraxdım soqağı, qab_bacası pozgundu,
Toza batmış xiyavanlar hələ də xatırımda.

Gəzdiyim yol, hələ də dör-dolaşiq, xatırımda'
Gözümün boş qədəhi çox bulaşiq xatırımda'
Mənliğındən boşalan, var, bir Aşıq xatırımda'
Eskildəndən yarı canlar, hələ də xatırımda!..

او وار بئینیمده

✿کرم حاجی

زمانین پاتلاماسین دنیا اونوتدورسا بئله،
اود آلاو آلدیغی یانلار، هله ده خاطریمدا.
قوجامان دردیمی دئشدیگجه آغیر ثانیهلر،
دوزو دوز اوسته یایانلار، هله ده خاطریمدا!..

یاشیم آرتمیشسا دا حسرتلی، او وار بئینیمده،
خیالی کرپیجه اوخشاردی دووار بئینیمده،
یادیم گلدی کی! چؤکمودو آوار بئینیمده...
دیرناق ایله داش اویانلار هله ده خاطریمدا.

ساچلاری قاپ-قارا؛ اولدوقچا گوزو پارلاقدی،
آیاهی گلمگی هیچ بیلمه دی، چوق قورخاقدی،
آماجی، بلکه شجاعت دیشینا چیخماقدی،
هر نندن قورخدوغو آنلار هله ده خاطریمدا.

آجی گرچک کیمی، سوزلر سینیرین آشماقدا،
کاغاذ اوستونده، موزیک نوتلارینی قوشماقدا،
سانکی گویچک اوزونه کیرلی لچک یاشماقدا،
جور به جور نت اوخویانلار هله ده خاطریمدا.

پاییزین سون آیی، «آذر» دئییلن بیر آیدا...
آرامیزدان یوخا چیخمیشدی قورالجیق، قایدا؛
دونیا قارشیدی بیزه، بیز ایکیمیز بیر تایدا؛
بیزی هپ یارقیلایانلار هله ده خاطریمدا.

سنهلر گئچمیش او گوندن، اما سانکی دوندو،
یاشانان دورلو اولایلار، هر آنی بیر گوندو،
بن بیراقدیم سوقاگی، قاپ-باجاسی پوزقوندو؛
توزا باتمیش خیوانلار هله ده خاطریمدا.

گزدیگیم یول هله ده دور دولاشیق خاطریمدا،
گوزومون بوش قدحی چوخ بولاشیق خاطریمدا،
منلیگیندن بوشالان، وار، بیر «عاشق» خاطریمدا،
آسکیلردن، یاری جانلار هله ده خاطریمدا!..

Ağdam Şəhərim!

❀ Qulu Ağsəs

“Sən öl”ü, “sağ ol”u bəlli
 yaranandan üzü bəri
 yasında yasin oxunan
 toyunda tufəng atılan –
 şəhərim!

Dünyanı bazara çıxaran
 dünya bazarında satılan –
 şəhərim!

Yuxarı başına keçən kafirə
 yuxarıdan aşağı baxan,
 Allahdan da çəkinməyən
 bircə əsarətdən qorxan!
 Ağ alınlı qızılı atların vətəni,
 seyd cəddinə içilən andların vətəni!
 Sən dar gündə
 Şuşaya arxa,
 Xocalıya ümid oldun.
 Son nəfəsəcən döyüşdün,
 son nəfərəcən şəhid oldun...
 Ağam şəhərim!
 Adam şəhərim!
 Ağdam şəhərim!
 Şükür külünə,
 şükür qayıdış gününə!
 Sevincdən ağlımız çaşıb
 yüz min dəliynən gəlirik.
 Bir “Uzundərə” havası çal,
 çıx Bərdə yoluna –
 Uzundərəynən gəlirik!..

آغدام شەھرىم!

❀ قولو آغ سس

“سەن ئۆل”, “ساغ اول”و بللى
 ياراناندان اوزو بىرى
 ياسىندا ياسىن اوخونان
 تويوندا توفنگ آتيلان –
 شەھرىم!

دونيانى بازارا چىخاران
 دنيا بازارىندا ساتيلان –
 شەھرىم!

يوخارى باشىنا كىچن كافيره
 يوخارىدان آشاغى باخان,
 الله دان دا چكىنمەين
 بيرجه اسارتدن قورخان!
 آغ آلىنلى قىزىلى آتلارىن وىتى,
 سىد جەددىنە ايچىلن آندلارىن وىتى!
 سەن دار گۈندە
 شوشاىا آرخا,
 خوجالىيا اومىد اولدون.
 سون نەفسەجەن دۆيۈشۈدۈن,
 سون نەفرەجەن شەھىد اولدون...
 آغام شەھرىم!
 آدام شەھرىم!
 آغدام شەھرىم!
 شۈكۈر كۈلۈنە,
 شۈكۈر قايدىش گۈنۈنە!
 سەۋىنچەن آغلىمىز چاشىب
 يۈز مەن دەلىيىنەن گەلىرىك.
 بىر “اوزون دەرە” ھاۋاسى چال,
 چىخ بىرە يولونا –
 اوزون دەرەيىنەن گەلىرىك!..

Vətən-vətən qollarına gəlirəm

✿ Əfsanə Rəvan

Bir də gördün, yuxuların çin oldu,
Bir də gördün qaçıb sənə gəlmişəm.
Bir silimlik suda boğub həsrəti,
Bir ovuc luq sığal dənə gəlmişəm.

Bilirsən ki balacadı bu dünya
Bilirsən ki dağ da dağa rast gələr
Bir də gördün pəncərədən süzülüb
Ayaq səsim otağında səslənər

Neçə vaxtdı gülüşünə, qoxuna,
Neçə vaxtdır baxışına həsrətəm.
Mən səninçün tərək edilmiş bir ölkə,
Sən mənimçün öləcəyim bir vətən.

Çıx yığışdır küçələrdən həsrəti,
Sevgi döşə yollarıma, gəlirəm.
Şəhər-şəhər darıxmağı yığmışam,
Vətən-vətən qollarına gəlirəm.

وطن-وطن قوللارینا گلیرم

✿ افسانە روان

بیر ده گۆردون، یوخولارین چین اولدو،
بیر ده گۆردون قاچیب سنه گلیمیشم.
بیر سیلیملیک سودا بوغوب حسرتی،
بیر اوووجلوق سیغال دنه گلیمیشم.

بیلیرسن کی بالاجادی بو دنیا
بیلیرسن کی داغ دا داغا راست گلر
بیر ده گۆردون پنجره دن سوزولوب
ایاق سسیم اوتاغیندا سسلنر

نچه واختدی گولوشونه، قوخونا،
نچه واختدیر باخیشینا حسرتم.
من سنینچون ترک ائدیلمیش بیر اولکه،
سن منیمچون اوله جه ییم بیر وطن.

چیخ ییغیشدیر کوچه لردن حسرتی،
سئوگی دۆشه یوللاریما، گلیرم.
شهر-شهر داریمماگی ییغمیشام،
وطن-وطن قوللارینا گلیرم.

Dinsiz Sukut

✿Əmin Həbibî

bu dinsiz sukut
məni lab cəydirir
olsaydı birisi
yəqin
dağlarda ağaclarda
başlarını qoyub yatardılar rahat ...
yəqin
çox fikir verdim dünyaya
hardasa duyulur göyün rəngi
qədir rustəməf oxuyur :
ay dili dili dili dili dili di
dillər deyir əzbərdən :
allah əkbər ...!
bax
görürsən mən dedim mən zərəni?
mən
belə yazdım kitabımı...

دینسیز سکوت

✿امین حبیبی

بو دینسیز سکوت
مەنی لاب جایدیریر،
اولسایدی بیرسی
یقین
داغلار، آغاclarدا-
باشلارینی قویوب یاتاردیلار راحت...
یقین
چوخ فیکیر وئردیم دونیا یا
هارداسا دیولور گۆیون رنگی،
باخیرام
قدیر روستموف اوخویور:
-آی دیلی دیلی دیلی دیلی دیلی دی-
دیللر دئییر ازیردن:
الله اکبر...!
باخ
گۆرورسن مەن دئدیگیم منظره نی?
مەن
بئله یازدیم کیتابی می...

Hərb Fajələrindən

✿ Davud Əhəri

Gecə məni və dostumu oyandırdılar. Yuxulu silahlarımızı götürüb getdik səngərdə postumuzu təhvil aldığımız. Bura keçmiş zamanda mədrəsə imiş. Düşmənin xumparələri onda sağlam və sağ yer qoymamışdı qala. Mədrəsənin həndəvərində neçə səngər var idi və mədrəsə bir təpənin üstündə idi. Düşmənin dərinin o tərəfindəki hündür təpələrin və dağların üstündə idi.

Bir soyuq Qış gecəsi idi. Hər bir yeri qar bürümüşdü. Bir az müddətdən sonra yaxından atılan güllələrin səsi bizim daha yuxumuzu qaçırdı. Qarşıya baxdıq. Bir xəbər yox idi. Bir az keçdi, gördük olduğumuz yerdən səs səda və ağlamaq eşidilir. Bir müddətdən sonra Quruhban narahat gəldi. Soruşduq :

- Nə xəbərdir Sərquruhban?!

Dedi:

- Öz adamlarımız yanılib və bir nəfər öz əsgərimizi gülləyə bağlayıblar. Demək iki əsgər daha vaxta qalmışdı ki postları əvəz olsun, biri o birisinə deyir ki getsin və aşağıda əlinə Aftaba alsın gəlsin. O gedir. Bir azdan sonra iki nəfər əsgər gəlirlər ki onların postunu təhvil alsınlar. Amma o səngərdə olan əsgər unudur onlara deyər ki bir yoldaşı aşağıya gedibdir. Səngəri onlara tapşırır və gedir ki yatsın. Yeni səngərə gələn iki əsgər elə bir az müddətdən sonra görürlər ki bir nəfər yuxarıya, onların səngərinə tərəf gəlir. Deyirlər ki bəs düşməndir. İst də verirlər amma o əsgər qorxur, dili tutulur və qışqırır onlara bir söz söyləyənməyir və həman əsgərlər ikisi də onu gülləyə bağlayırlar.

Gedib özünü yuxlamağa hazır edən əsgər, güllələrin səsinə nigran qalır və təza yadına düşür ki unudub və onlara məjəranı söyləməyibdir. O səngərə qaçır, amma görür iş işdən keçibdir...!

Güllələnmiş əsgərin qanlı jənəzəsini gətirmişdilər. Ağlayış səsi gəlirdi və hamı narahat idi.

Sabahki gün mən o iki əsgəri gördüm. Jansız Qış Günəşinin işığında rəngləri qaçmışdı və elə bil ölüm küli üzlərinə qonmuşdı.

Bu arada suçlu kim idi ???.

حرب فاجعه لریندن

✿ داود اهري

گنجە منی و دوستومو اویانیدیردیلا. یوخولو سیلاحلاریمیزی گوتوروب گتتدیک سنگرده پوستوموزو تحویل آلدیق . بورا کئچمیش زاماندا مدرسه ایمیش. دوشمنین خومپاره لری اوندا ساغلام و سالم یئر قویمامیشدی. مدرسه نین هنده وربنده نچه سنگر وار ایدی و مدرسه بیر تپه نین اوستونده ایدی. دوشمن دره نین او طرفینده کی هوندور تپه لرین و داغلارین اوستونده ایدی.

بیر سویوق قیش گنجە سی ایدی. هر بیر یئری قار بوروموشدی. بیر آز مدتدن سونرا یاخیندان آتیلان گولله لرین سسی بیزیم داها یوخوموزو قاچیرتدی. قارشسی یا باخدیق. بیر خبر یوخ ایدی. بیر آز کچدی، گوردوک اولدوغوموز یئردن سس صدا و آغلاماق ائشیدیلیر. بیر مدتدن سونرا گروهبان ناراحت گلدی. سوروشدوق :

— نه خبردیر سرگروهبان !?

دئدی :

— اوز آداملاریمیز یانیلیب و بیر نفر اوز عسگریمیزی گولله یه باغلاییلار. دئمک ایکی عسگر داها وقته قالمیشدی کی پوستلاری عوض اولسون، بیرری او بیریسینه دئییر کی گئتسین و آشاغیدا الینه آفتابا آلسین گلسین. او گئدیر. بیر آزدان سونرا ایکی نفر عسگر گلیرلر کی اونلارین پوستونو تحویل آلسینلار. آما او سنگرده اولان عسگر اونودور اونلارا دئییه کی بیر یولداشسی آشاغی یا گئدیب دیر. سنگری اونلارا تاپشیریر و گئدیر کی یاتسین. یئنی سنگره گلن ایکی عسگر ائله بیر آز مدتدن سونرا گورورلر کی بیر نفر یوخاری یا، اونلارین سنگرینه طرف گلیر. دئییرلر کی بس دوشمن دیر. ایست ده وئیرلر آما او عسگر قورخور، دیلی توتولور و قیشقیریب اونلارا بیر سوز سویله ینمه ییر و همان عسگرلر ایکیسی ده اونو گولله یه باغلاییلار.

گئدیب اوزونو یوخلاماغا حاضر انده ن عسگر، گولله لرین سسیندن نگران قالیر و ته زه یادینا دوشور کی اونودوب و اونلارا ماجرانسی سویله مه ییبیدیر. او سنگره قاچیر، آما گورور کی ایش ایشدن گئچیبیدیر...!

گولله لنمیش عسگرین، قانلی جنازه سینی گتیرمیش دیلر. آغلاایش سسی گلیردی و هامی ناراحت ایدی.

صاحباحکی گون من او ایکی عسگری گوردوم. جانسیز قیش گونشینین ایشیغیندا رنگلری قاچمیشدی و ائله بیل اولوم کولی اوزلرینه قونموشدو.

بو ارادا سوچلو کیم ایدی ???

Neden Uzağız

❀Hüseyin Şarkıderecek Soytürk

Gel diye...Gel diye canım bekledim
Uykularımı onun tellerinde ekledim
Simsiyah bembeyaz, hem de karışık
Canımda ki o sevgini
Gözlerimde gözyaşlarımda
Bulut fotoğraflarımda
Yağmur yağarak duygularımı
İçimde sorguladım...
Seni sevmek bu kadar zor
Her şey bir şey anlatıyor
Ağlamak yetmiyor, özlemek bitmiyor...
Zeytin dallarının sırasında
Sır ederken senin dudaklarında öpüşlerim
Birinci tek içime süzülüyor
Artık kurudu yaş gözlerimde
Yakınken neden uzak biz...
Bu yumuşak pamuk yüreğime
Basıyor zaman
Sert taşlar, ağır çekiyor acılar
Utaniyorum sevgimden
Offf offff bu ne uykusuzluk
Offf bu ne zülüm
Mavi göğün, yeşil ormanların
Simsiyah dağların bakışı üşütür beni
Zor gelir sabahlar hep bana
Kökünü...Kökünü oyduğum yerlerden
İzini dolaştığın yerlerden alırım ancak
Bitmeye hasret kokunu
Uyuduğun yerlerden alırım
Duyarım senden...
Ancak bitmiyor bu hasret
Tükenmiyor acı
Sanırım sevmek
Sanırım sevmek bitmez bu viranede
Ölüm sarmış dallarımızı
Bu ne keyiftir, çekiyoruz biz
İçim ağlıyor bekle de sevgiden
Susuz susuz yüreğimden gel eyliyorum
Yüreğimden şikayetçi
Neden uzağız, yakın olurken biz!...

نەدن اوزاغیز

❀حسین شرقی دره جک سوی تورک

اویخولاریمی اونون تئلرینده اکلەدیم
سیم سیاه بې بیاض، هم ده قاریشیق
جانیمدا کی او سئوگینی
گۆزلیمده گۆزیاشلاریمدا
بولوت فوتوغرافلاریمدا
یاغمور یاغاراق دویغولاریمی
ایچیمده سورغولادیم...
سنی سئومک بو قدر زور
هر شئی بیر شئی آنلادیر
آغلاماق یئتمه ییر، ذیله مک بیتمه ییر...
زئیتون داللاری نین سیراسیندا
سیر اندرکن سنین دوداقلاریندا اۆپوشلریم
بیرینجی تک ایچیمه سوزولور
آرتیق قورودو یاش گۆزلیمده
یاخین ایکن نەدن اوزاق بیز...
بو یوموشاق پاموق اوره ییمه
باسیر زامان
سرت داشلار، آغیر چکیر آجیلار
اوتانیرام سئوگیمدن
اوقفف اوقفف بو نه اویخوسوزلوق
اوقفف بو نه ظولوم
ماوی گۆبون، یاشیل اورمانلارین
سیم سیاه داغلارین باخیشی اوشودور منی
زور گلیر صاباحلار هې منه
کۆکونو...کۆکونو اویدوغوم یئرلردن
ایزینی دولاشدیغین یئرلردن آلیریم آنجاق
بیتمه یه حسرت قوخونو
اویدوغون یئرلردن آلیریم
دویاریم سندن...
آنجاق بیتمه ییر بو حسرت
توکنمه ییر آجی
سانیرام سئومک
سانیرام سئومک بیتمز بو ویرانه ده
اؤلوم سارمیش داللاریمیزی
بو نه کئیف دیر، چخیریز بیز
ایچیم آغلاپیر بکله ده سئوگیدن
سوسوز سوسوز اوره ییمدن گل ائله ییرم
اوره ییمدن شیکایتچی
نەدن اوزاغیز، یاخین اولورکن بیز!...

Bax Gör Nə Söyləyir

❀Əli Məhəmməd Bəyani

Ceyran baxışlı güzlərinin yaylağındayam
Hicran dağında pərpər olan gül dağındayam.

Pəncşənbə gün batanda məni gözləmə gülüm
Bir lalə vədəsində şəhidlər bağındayam.

Ağlar buludların yağışı şansı olsada
Millət gözündə bir selə dönmüş yağındayam.

Sızlar ürək kimi ananın güzləri bu gün
Məndə o gözlərin qarasında- ağındayam.

Sən lələtək bəzndirəcəksən bu torapağı
Mən toz kimi potunlarivin torpağındayam.

Ağlır məzarlığın ağacı yarpağın yerə
Mən də o ağlayan ağacın yarpağındayam.

Bax gör nə söyləyir vətənin torpağı oğul
Yüzlərcə lələm ilə sulunda- sağındayam.

باخ گور نه سويله يير

❀علی محمدبیانی

جئیران باخیشلی گوزلری نین یایلاغیندایام
هجران داغیندا پرپر اولان گول داغیندایام.

پنجشنبه گون باتاندا منی گۆزله مه گولوم
بیر لاله وعدہ سینده شهیدلر باغیندایام.

آغلار بولودلارین یاغیشی شانسی اولسادا
ملت گۆزونده بیر سئله دونموش یاغیندایام.

سیزلار اورک کیمی آنانین گۆزلری بوگون
من ده او گۆزلرین قاراسیندا- آغیندایام.

سن لاله تک بزندی ره جکسن بو توراپاگی
من توز کیمی پوتون لاریوین توریاغیندایام.

آغلیر مزارلیغین آجایی یاریارغین یئرہ
من ده او آغلایان آجایی یاریاغیندایام.

باخ گور نه سويله يير وطنين تورپاگی اوغول
يوزلرجه لاله م ایله سولوندا- ساغیندایام

Bır Dudaq Nisgil

✿Fərība İbrahimi (Afaq)

Boğulmuş damlayam, sel xiyalında
Eldən qoparıldım, el xiyalında.
Bir həzin segaham, sükutam, səsəm
Sazdan ucalmışam, tel xiyalında.

Anam tək bu torpaq, əriyib canda
Dərdinə qatlaşdım, hər bır zaman da
Koroğlu yalqızsa, çən də duman da
Nigar havalıyam, bel xiyalında.

Küləklər dəlidir, mən isə dəli
Daranır fikrimin pərişan teli
Yenə araz axır, saray nəğməli
Xan çoban muğanı, mil xiyalında.

Sözlərim köz təkin, bir ocaq eşqim
Gizli məhəbbətim, lap qaçaq eşqim
Bır dodaq nisgilim, bir qucaq eşqim
Belə doğulmuşam, gül xiyalında.

Sevildim elimdə, mən sevəcəyəm
Alçaqlar gözündə, olmaz baş əyəm
Bır oşaq önündə kövrək ürəyəm
Zülmə qarşı tufan, yel xiyalında.

Mən özüm nağılam, həyatım şeir
Bo şeir yasaqda, dillərdən deyir
varlıqdan danışır, dərddən söyləyir
Danıldı olmadı, fel xiyalında.

Saralsa güllərim, zoğ köküm sağlam
Alqışlar elimə, alqışlar salam
Sursan kim sən "afaq"? söylə abalam
Sicillimdir anadıl xiyalında.

بیر دوداق نیسگیل

✿فərbیا ابراهیمی (أفاق)

بوغولموش داملایام، سئل خیالیندا
ائلدن قوپاریلدیم، ائل خیالیندا.
بیرحزین سه گاهام، سوکوتام، سسم
سازدان اوچالمیشام، تئل خیالیندا.

آنم تک بو تورپاق، ارییب جاند
دردینە قاتلاشدیم، هر بیر زمان دا
کوراوغلو یالقیزسا، چن ده دومان دا
نیگار هاوالیام، بئل خیالیندا.

کولکلر دلی دیر، من ایسه دلی
دارانیر فیکریمین پریشان تئلی
یئنە آراز آخیر، سارای نغمەلی
خان چوبان موغانی، میل خیالیندا.

سۆزلریم کۆز تەکین، بیر اوجاق عشقم
گیزلی محبتیم، لاپ قاچاق عشقم
بیر دوداق نیسگیلم، بیر قوجاق عشقم
بئلە دوغولموشام، گول خیالیندا.

سئویدیم ائلیمدە، من سئوہ جہیم
آلچاقلار گۆزوندە، اولماز باش ایہم
بیر اوشاق اؤنوندە کۆورەک اورہیم
ظولمہ قارشى طوفان، یئل خیالیندا.

من اؤزوم ناغیلام، حیاتیتم شعیر
بو شعیر یاساقد، دیللردن دئییر
وارلیقدان دانیشیر، درددن سؤیلہ ییر
دانیلدی اولمادی، فئل خیالیندا

سارالسا گوللریم، زوغ کۆکوم ساغلام
آلقیشلار ائلیمە، آلقیشلار سالام
سورسان کیم سن «أفاق»؟ سؤیلە آبالام
سیجیللیم دیر آنادیل خیالیندا.

"Oyan"- Deyir Sübh Mehi

❁İradə Aytel

Gözlərini Bənövşən
Açmır, səni gözləyir.
Yaz olsa da ətrini,
Saçmır, səni gözləyir.

"Oyan"- deyir sübh mehi,
Bükür boynunu "eh"i,
Yarpağındakı şeyi,
İçmir, səni gözləyir.

Qorxur yad əllər dəyər,
Qurur kol altda dəyə,
"Sözlüm gələcək"- deyər,
Köçmür, səni gözləyir

Gələcək bizimdir

❁Nahid Nəsiri

Azadlıq
Açılış
və
Günəşin sarı saçları
Şairin dodağından sarıışarkən
Güllənən ulduzlar
Qıruv ayında
Qərib məzarlara qarışırlar.
A...zad...liğin
baaaax!
Qıruvda quylanan qumral ağaclar!
Gələcək,
bizim dir.

گلەجک بیزیم دیر

اویان- دئییر صوبح مئهی

❁ایرادە آی تئل

گۆزلرینی بنووشن
آچمیر، سنی گۆزلەیییر.
یاز اولسا دا عطرینی،
ساچمیر، سنی گۆزلەیییر.

اویان- دئییر صوبح مئهی،
بوکور بوینونو ائهی،
یارپاغینداکی شئهی،
ایچمیر، سنی گۆزلەیییر.

قورخور یاد اللر دیر،
قورور کول آلتدا دیه،
سۆزلوم گلەجک- دئییه،
کۆچمور، سنی گۆزلەیییر

❁ناھید نصیری

آزادلیق
آچلیش
و
گوئشین ساری ساچلاری
شاعیرین دوداغیندان سایریشارکن
گول لئن اولدوزلار
قیروو آییندا
غریب مزارلارا قاریشیرلار.
آ...زاد...لغین
بااااخ!
قیروودا قویلانان قومرال آغاجلار!
گلەجک،
بیزیم دیر.

Əli Cavadpurun "Səsində Bir Hekayə Var" Əsəri

❁ Himmət Şəhbazi

Azərbaycan şerinin dəyərli müntəqidi "Himmət Şəhbazi"nin Əli Cavadpur yaradıcılığı haqda fikirləri:

Əli Cavadpurun "səsində bir hekayə var" əsərində olan fərqli heca şeirlərin görürük. ancaq burada özünə məxsus üslub qazanan bu əsərin "sərbəst şeir"ləri üzərində dayanacağıq. ona görə ki bu əsərdə onun daha çox sərbəst şeirləri vardır. bu da "modern şeir" elementi üçün ilk ünsür hesab olunur doğrudur şair bu mərhələyə yetişmək üçün uzun zamanı təcrübə edir. ancaq "heca"şerimizdə bacarığını göstərdiyi kimi "sərbəst şeir"də də sınaqdan bacarıqla çıxır.

Əli Cavadpur şerinin ən sevdiyim cəhətlərindən biri, sərbəstliyi qoşmalaşdırmasıdır. izahını verdikdən sonra bəlkə də hər şey açıq aydın göründü. o heç zaman özünü qoşma şerimizin vurğu temberindən qıra bilmir, bu zərbli səs onun sərbəstliyinin qulağının dibində hər zaman taqqıldamaqdadır. məni sevindirən hal da elə budur. şerimizə doğma olan bir şeir qalibimiz, alınma bir şeir qalibi olan sərbəst qalibinin qarşısında başını dik tutaraq oynayır və ona yandıqındı verir. hələ üstəlik belə hallarda öz üstünlüyünü də saxlayır. onun qarşısında kiçildici rol oynamır. bu şeir, hövsələli şeirdir. sərbəst şerin ahəngi kimi hər nəyi başa vurmaqda tələsmir.

Sallana sallana özünü hopdurur. maraqlıdır bu şeir, sərbəst şeirə ayid olan yığcamlığı, və bütün sətirlərin şeirdə rolu olduğunu ondan alib mənimsəyə rək doğma şerimizin ruhuna da hopdurur. başqa sözlə desək çox zaman qoşmalarımız sətirləri qafiyə ilə vəznin əlində olduğu üçün, onların bəndləri, hətta misraləri belə bir birini izləmir, hər bir misra bir havada səslənir həm məzmun və həm form baxımından.

Əli Cavadpur, qoşmamızda ki bu bezikdirici məsələni anaraq, "sərbəst" şeir qalibinin bu məsələdə önəmli rolu olan şeir bütününün məzmun və form bitişikliyi, həm də şerin bütünündə bonların axıb ardı ardına izlədiyi bədiliyi ilə məzmun yığcamlığını qatır öz şeirinə. bona görə də onun şerində, sətirdən sətirə həm mənə həm də form ötürülərək bitişir. bu məsələ oxucuya o imkanı yaradır ki o, şeri istədiyi formətdə oxusun. yəni oxucu şeri, həm sərbəst oxuya bilər, həm qafiyəli heca şeri kimi:

" Bu təzə şəhərcikdə
bu gecə çimir eləməmişən
gözüünə yuxu gəlməyib yəqin,
qıranit daşlı həyatının astanasında oturan Qarı Nənə.
Yuxulara od tökülər
sənin yuxuna su tökülüb!
yuxuna qapın bacan
bağın bağçan tökülüb yəqin Qarı Nənə!
Bu əsən Xudafərinin payız yelidir.
Bu yeli "xudu" da tanıyır, "afərin" də
xudafərin də.
Bu yel, yenicə yığışdığı dam daşın
qıranit daşlı həyatindən torpaq tapmaz aparmağa
yarpaq tapmaz qoparmağa!
Qarı Nənə,
Yuxusu perik Nənə
köynəyi güllü Nənə
sol döşünün altında yellənən
sarı yarpaqdan muğayat ol
payız yelinə vermə.
İndi oğlun gələr adını bilmədiyin bir maşınla
daşbordu pul ilə dolu
O bilməzki sənin canın çıxır,
amma canından çıxmayır-
köhnə dam daşının yanında ki qarışqa yolu!
ooy Qarı Nənə...
Qarı Nənə..."

Əli cavadpur, yuxarıda dediyim üsluba arxayındır. çünki, o üslubu kəşf edir. daha doğrusu öz şerinə inamı var. seçdiyi dil və üslub məsələsində özünü dərk etmə ünsürü həmi də yüksək sırada durur. bu özünə güvənc, onun şerinin həm dili,

həm də dilinin içində yaranan mehriban davranışı vuqarlı və mətanətli edir. dilin kütlə arasında axan səmimiliyi, kütlə arasında axan sujet xəttini onun şerindən dadmaq çox da çətin deyil.

Onun şeri həm divan və heca şerindən yolunu dəyişib seçildiyini, həm də yeni sərbəst şeirə qucaq açmasını çox təmkinlə aşılayır.

yoxarıda dediyim məsələyə nümunə üçün onun "Səfər" şeri ən mükəmməl nümunədir. şeir özü qoşma-sərbəst olmasına baxmayaraq, şerin canına hopen qan da elə "qoşma" lıqdır: sərbəst donunda qoşma havası.

*"getdik; ayağımızın altında olan torpağın
üstündə olmadığımız yerlərinə."*

həsrətində olan bir doğmalığa səfər edən şair şeirdə gah doğmalaşır gah yadlaşır. gördüyü, görmədiyi yerləri, sızdığı anları bütün xırdalıqları ilə canlandırır. nostaljinin bu qədər şirin olduğunu duymamışdıq. o şirinliyi asta asta, tikə tikə bizə yedizdirir şair:

*"Biz hələ haraları görmüşük dostum?!
amma biz haraları sevməmişik ki dostum?!.."*

*"boyası gözünü oxşayan
dalğası özünə oxşayan
bir bayrağın dirəyinə söykəndinsə..."*

bəzən bu nostalji ürək ağrıdıcı anları xatırladır:

*"Ürəyimdən bir yaralı quş uçdu:
bu başında zeytun əkilən torpaq
o başında qanın tökülür:*

-ürəyimdən uçan yaralı quşun ürəyindən keçdi bu söz."

Ancaq Əli Cavadpur şeri, adicə üzərindən keçdiyimiz tarix və coğrafiyanı hətta bu günkü şəhər və təbiət materiyasını da bizə doğmalaşdırır. çox zaman bizdə nostaljik duyğular da yaradır. motiv şablunluqdan çıxır. oxucu subyektində yenidən poetik bir varyantda ərsəyə gəlir. şair, konkret təsvirlərə o qədər doğmalığ qatır ki bənləri buraxmaq olmur. şerin içində sadə, səmimi və nostaljik duyğular sakit axarcasına qışqırır. oxucunun içində üsyan, püsgürtü yaradır. sözün qıssası şair bu şerində, oxucuda bu təsəvvürü yaradır ki: "şair deyənləri mən elə gözümün qabağında hər gün görürəm, bəs niyə mən bunları şeirləşdirə bilməmişəm". o, oxucunu xıyalla gerçək arasında yox, gerçəklərin içində duyğulanan gerçəklər arasında aslaq saxlayır:

*"Boy buxunu qartal görkəmli bir yurddu bura,
Dimdiyində bir şəhər uzanıb xəzərə.
sukaklarında, buğdayı ətini yayın qızmar günəşinə verən
baysikletin qasında bayrağını gəzdirən
özgür cocuğunu gördüm.
neçə oğlanını qızını gördüm.
Bu şəhərin binaları
babasına oxşar nəvələr kimi idi.
üz gözündə, suyumunda/ daşında, naxışında
içəri şəhərində, bayırında
illərə qoşulub gedənlərdən nəfəs varıdı...
istiliyi adında daşıyan yay günlərinin
bir gecəsini də, yadındamı nə qədər sərin yaşadıq
Qəbələnin axşamında dostum?
ruhumuzu dilini bilmədiyimiz bir simfunyaya tapşırıdığ
dirijorun çubuğu ilə pozulurdu sərhədlər!
getdik
yol boyu tanış adlar: "Dədəqorqud", "Çənlibel", "Oğuz"..."*

"Səfər" şerində, şair həm özü həm də yurdu ilə danışır. maraqlıdır "yurdu" ilə danışdığı da ümumi bir məsələni fərdi bir iç döyüntüsünə çevirir. biz modern şeirdə bunun əksini daha çox görmüşdük. yəni hər zaman, fərdi məsələnin ümumi ləşməsinin şahidi olmuşduq şeirdə. şair, özünün daxili "mən"indən ümumi motivə yetişirdi. ancaq burada, şair bunun əksini edir. nə də gözəl edir. bu üslubu da şerimiz gözəl nümunəsi ilə sınaqdan keçirir. çox zaman şair öz daxili dünyasından danışanda, oxucu arasında lovğalığa ya da iç düşkünlüyə düşər olduğu deyilirdi. Cavadpurun bu şerində isə, şair özü bizi daxili döyüntülərini eşitməyə çağırır. oxucu da, bu çağırışı daha artıq dinləməyə maraq göstərir...

(Azərbaycan şerində modernizm/ Himmət Şəhbəzi)

علی جوادپورون «سسیپنده بیر حنکایه وار» اثرینده اولان فرقلی هنجا شعرلری

همت شهبازی

آذربایجان شعرینین ده برلی منتقدی «همت شهبازی» نین علی جوادپور یارادیجیلیغی حاقدا فیکیرلری:

علی جوادپورون «سسیپنده بیر حنکایه وار» اثرینده اولان فرقلی هنجا شعرلرین گوروروک. آنجاق بورادا اؤزونه مخصوص اوسلوب قازانان بو اثرین سربست شعرلری اوزرینده دایاناجاغیق. اونا گۆره کی بو اثرده اونون داها چوخ سربست شعرلری واردیر. بو دا «مدرن شعر ائلمنتی اوچون ایلک عنصر حساب اولونور دوغورودور شاعیر بو مرحله یه یئتیشمک اوچون اوزون زامانی تجروبه ائدیر. آنجاق هنجا شعریمیزده باجاریغینی گۆستردییی کیمی سربست شعرده ده سیناقدان باجاریقلا چیخیر.

علی جوادپور شعرنی نین آن سئودیم جهت لریندن بیر، سربست لییی قوشمالاشدیرماسیندادیر. ایضاحینی وئردیکدن سونرا بلکه ده هر شئی آچیق آیدین گوروندو. او هنج زامان اؤزونو قوشما شعریمیزین وورغو تئمبریندن قیرا بیلیمیر، بو ضریلی سس اونون سربست لیبین قولاغی نین دییینده هر زامان تاقیلدا ماقدادیر. منی سئویندیرن حال دا ائله بودور. شعریمیزه دوغما اولان بیر شعر قالیبیمیز، آلینما بیر شعر قالیبی اولان سربست قالیبین قارشیسیندا باشینی دیک توتاراق اویناییر و اونا یاندی قیندی وئریر. هله اوسته لیک بئله حاللاردا اؤز اوستونلویونو ده ساخلایر. اونون قارشیسیندا کیچیلدیجی رول اوینامیر. بو شعر، حوصله لی شعردیر. سربست شعرین آهنگی کیمی هر نه یی باشا وورماقدا تلسیمیر. سالانا سالانا اؤزونو هویدورور. ماراقلی دیر بو شعر، سربست شعره عاید اولان ییغجاملیغی، و بوتون سطرلرین شعرده رولو اولدوغونو اوندان آلیب منیمسه یه رک دوغما شعریمیزین روحونا دا هویدورور. باشقا سؤزله دئسک چوخ زامان قوشمالاریمیزین سطرلری قافییه ایله وزنین الینده اولدوغو اوچون، اولارین بندلری، حتتا مصراعلاری بئله بیر بیرینی ایزله میر، هر بیر مصراع بیر هاوادا سسله نیر هم مضمون و هم فورم باخیمیندان. علی جوادپور، قوشما میزدا کی بو بئزیکدیجی مسئله نی آناراق، «سربست» شعر قالیبی نین بو مسئله ده اؤنملی رولو اولان شعر بوتونون مضمون و فورم بیتیشک لییی، هم ده شعرین بوتونونده بونلارین آخیب آردی آردینا ایزله دییی بدییی لییی ایله مضمون ییغجاملیغینی قاتیر اؤز شعرینه. بونا گۆره ده اونون شعرینده، سطرین سطره هم معنا هم ده فورم اوتوروله رک بیتیشیر. بو مسئله اوخوجو یا او امکائی یارادیر کی او، شعر ایسته یی فورمتده اوخوسون. یعنی اوخوجو شعر، هم سربست اوخویا بیلر، هم قافییه لی هنجا شعر کیمی:

بو تزه شهرجیکده
بو گنجه چیمیر ائله مه میسن
گۆزونه یوخو گلمه ییب یقین،
قیرانیت داشلی حیطی نین آستاناسیندا اوتوران قاری ننه.
یوخولارا اود تۆکولر
سنین یوخونا سو تۆکولوب!
یوخونا قابین باجان
باغین باغچان تۆکولوب یقین قاری ننه!
بو اسن خدا آفرینین پاییز یئلی دیر.
بو یئلی خودو دا تانییر، «آفرین» ده
خدا آفرین ده.

بو یئل، یئنیجه ییغیشدیغین دام داشین
قیرانیت داشلی حیطیندن تورپاق تاپماز آپارماغا
یارپاق تاپماز قوپارماغا!
قاری ننه،
یوخوسو پئریک ننه
کۆینه یی گوللو ننه
سول دۆشونون آلتیندا یئل لهن
ساری یاریاقدان موغایات اول
پاییز یئلینه وئرمه.
ایندی اوغلون گلر آدینی بیلمه دیین بیر ماشینلا
داشبوردو پول ایله دولو
او بیلیمزکی سنین جانین چیخیر،
آما جانیندان چیخما ییر-
کوهنه دام داشی نین یانیندا کی قاریشقا یولو!
اووی قاری ننه...
قاری ننه...

علی جوادپور، یوخاریدا دئدیم اوسلوبا آرخیین دیر. چونکی. او اسلوبو کشف ائدیر. داها دوغروسو اؤز شعرینه اینامی وار. سئچدییی دیل و اوسلوب مسئله سینده اؤزونو درک ائتمه عنصر و همی ده یوکسک سیرادا دورور. بو اؤزونه گؤنچ، اونون شعرنی نین هم دیلی، هم ده دیلی نین

ایچینده یارانان مهربان داورانیشى وقارلى و متانتلى اندیر. دیلین کوتله آراسیندا آخان صمیمی لییی، کوتله آراسیندا آخان سوزئت خطینی اونون شعریندن دادماق چوخ دا چتین دئییل.

اونون شعرى هم دیوان و هئجا شعریندن یولونو دیشیب سئچیلدیینی، هم ده یئنی سربست شعره قوجاق آچماسینی چوخ تمکین له آشیلایر یوخاریدا دندییم مسئلهیه اؤرنک اوچون اونون «سفر» شعرى ان مکمل اؤرنک دیر. شعر اؤزو قوشما-سربست اولماسینا باخمایارق، شعرین جانینا هوپان قان دا ائله «قوشما» لیق دیر: سربست دونوندا قوشما هاواسی.

گئتدیک؛ ایاغیمیزین آلتیندا اولان توریاغین

اوستونده اولمادیغیمیز یئرلرینه.

حسرتینده اولان بیر دوغمالیغا سفر ائدن شاعیر: شعرده گاه دوغمالاشیر گاه یادلاشیر. گۆردوبو، گۆرمه دییی یئرلری، سیزدیغی آنلاری بوتون خیردالیقلاری ایله جانلاندیریر. نوستالژی نین بو قدر شیرین اولدوغونو دویمامیشدیق. او شیرین لییی آستا آستا، تیکه تیکه بیزه یئندیریر شاعیر:

بیز هله هارالاری گۆرموشوک دوستوم؟!

آما بیز هارالاری سئومه میشیک کی دوستوم؟!...

بویاسی گۆزونو اوخشیان

دالغاسی اؤزونه اوخشیان

بیر بایراغین دیره یینه سؤیکندین سه...

بعضا بو نوستالژی اوره ک آغریدیجی آنلاری خاطیرلادیر:

اوره ییمدن بیر یارالی قوش اوچدو:

بو باشیندا زیتون اکیلن توریاق

او باشیندا قانین توکولور.

-اوره ییمدن اوچان یارالی قوشون اوره ییندن کئچدی بو سۆز.

آنجاق علی جوادپورون شعرى، عادیه اوزریندن کئچدییمیز تاریخ و جغرافیائی حتتا بو گونکو شهر و طبیعت ماتریاسینی دا بیزه دوغمالاشدیریر. چوخ زامان بیزه نوستالژیک دویغولار دا یارادیر. موتیو شابلونلوقدان چیخیر. اوخوجو سوبینکتینده یئنی دن پوئتیکی بیر واریانتدا عرصه یه گلیر. شاعیر، کانکرئت تصویرلره او قدر دوغمالیق قاتیر کی بونلاری بوراخماق اولمور. شعرین ایچینده ساده، صمیمی و نوستالژیک دویغولار ساکییت آخارجاسینا قیشقیریر. اوخوجونون ایچینده عصیان، پوسگورتو یارادیر. سۆزون قیساسی شاعیر بو شعرینده، اوخوجودا بو تصوورو یارادیر کی: «شاعیر دئین لری من ائله گۆزومون قاباغیندا هر گون گورورم، بس نییه من بونلاری شعرلشدیره بیلمه میشم». او، اوخوجونو خیال لا گئرجک آراسیندا یوخ، گئرجک لرین ایچینده دویغولانان گئرجک لر آراسیندا اسلاق ساخلایر:

بوی بوخونو قارتال گۆرکملى بیر یوردو بورا، دیمدینده بیر شهر اوزانیب خزره.

سوکاکلاریندا، بوغدايي اتینی یایین قیزمار گونشینه وئرن

باي سيکلئتي نين قاشیندا بایراغینی گزدیرن

اؤزگور جوجوغونو گۆردوم.

نئچه اوغلانینی قیزینی گۆردوم.

بو شهرین بینالاری

باباسینا اوخشار نوله کیمی ایدی.

اوز گۆزونده، سوبوموندا/ داشیندا، ناخیشیندا

ایچه ری شهرینده، باییریندا

ایل لره قوشولوب گئدنلردن نفس واریدی...

ایستی لییی آدیندا داشیان یای گونلری نین

بیر گئجه سینى ده، یادیندامی نه قده سربین یاشادیق

قبه له نین آخشامیندا دوستوم؟

روخوموزو دیلینی بیلمه دییمیز بیر سیمفونیایا تاپشیردیق

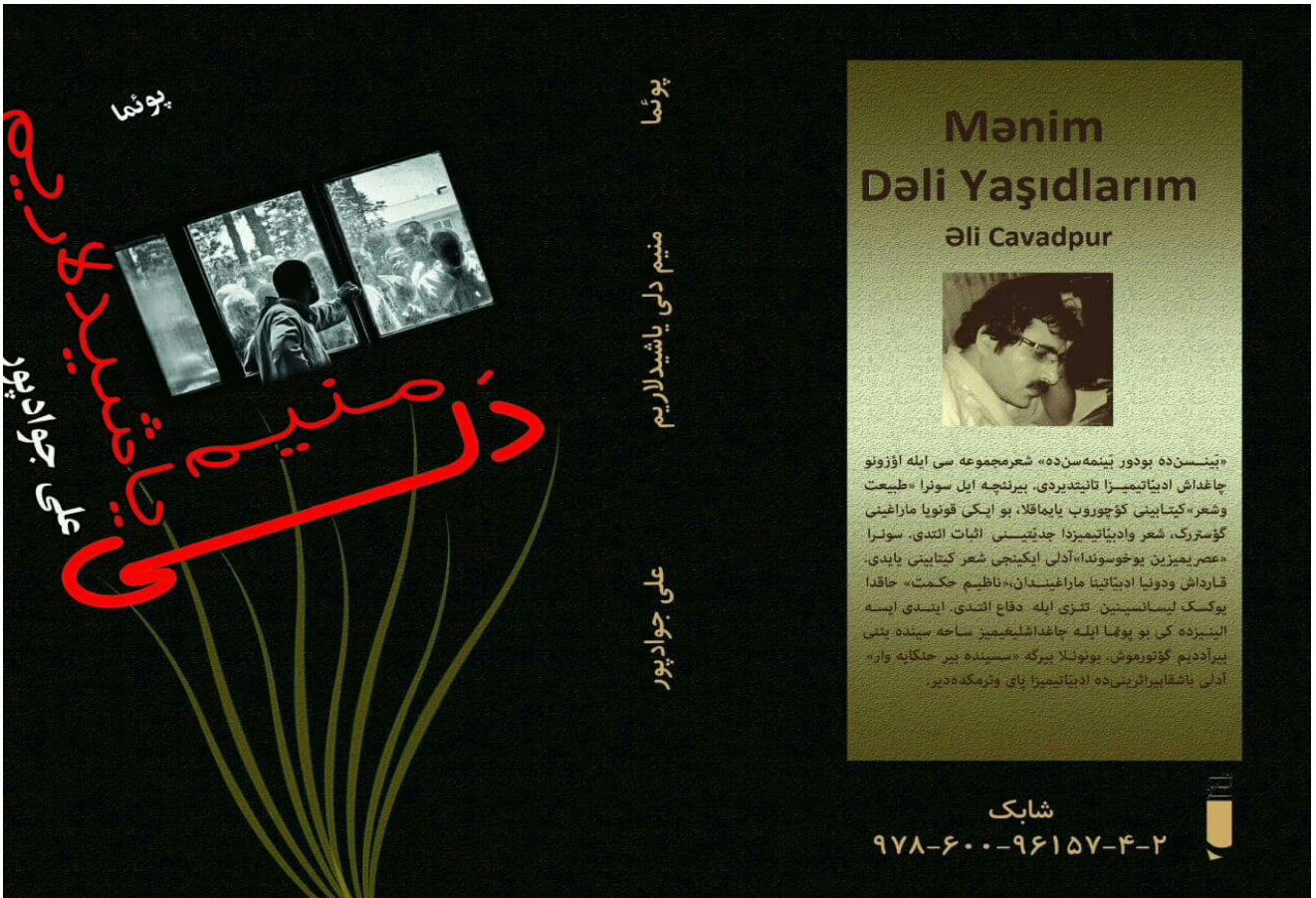
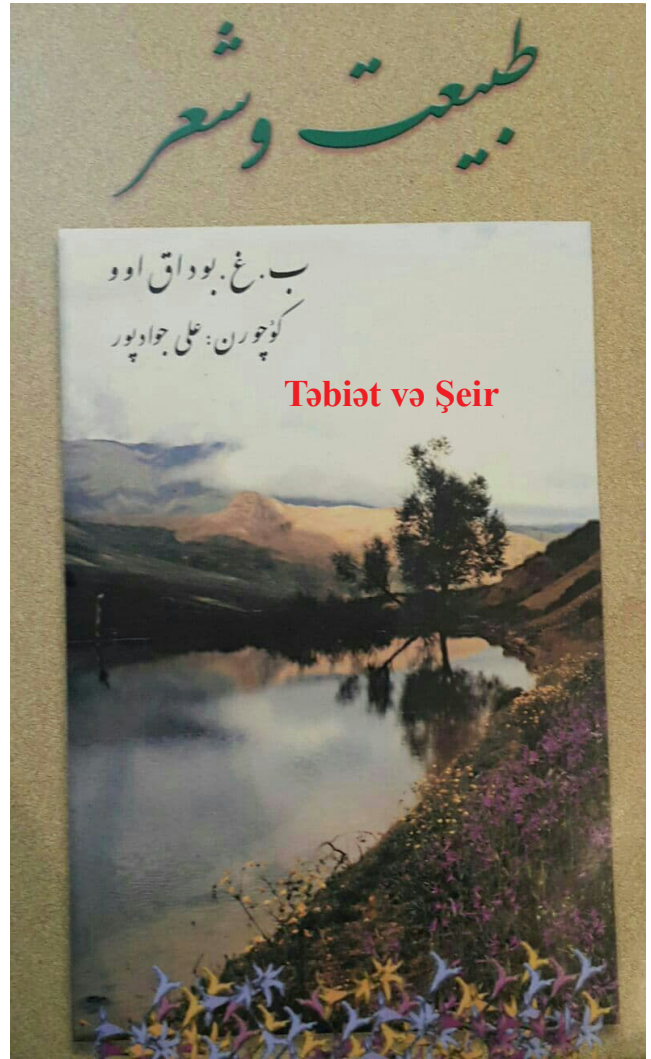
دیریزورون چوبوغویلا پوزولوردو سرحدلر!

گئتدیک

یول بویو تانیش آدلار: دده قورقود، چنلی بئل، اوغوز...

«سفر» شعرینده، شاعیر هم اؤزو هم ده یوردو ایله دانیشیر. ماراقلی دیر یوردو ایله دانیشیندا دا عمومی بیر مسئله نی فردی بیر ایچ دویونتوسونه چئویریر. بیز مدرن شعرده بونون عکسینی داها چوخ گۆرموشدوک. یعنی هر زامان، فردی مسئله نین عمومی لشمه سینین شاهیدی اولموشدوق شعرده. شاعیر، اؤزونون داخیلی «من» یندن عمومی موتیوه یئتیشیردی. آنجاق بورادا، شاعیر بونون عکسینی آندیر. نه ده گۆزل آندیر. بو اولوبو دا شعریمیز گۆزل نمونه سی ایله سیناقدان کئچیریر. چوخ زامان شاعیر اؤز داخیلی دونیاسیندان دانیشاندا، اوخوجو آراسیندا لووغالیغا یا دا ایچ دو شکونویه دوجار اولدوغو دئییلیردی. جوادپورون بو شعرینده ایسه، شاعیر اوزو بیزی داخیلی دویونتولرینی ائشیتمه یه چاغیریر. اوخوجو دا، بو چاغیریشی داها آرتیق دینلеме یه مارق گۆستریر...

(آذربایجان شعرینده مدرنیزم/ همت شهبازی)

❁ Səxavət İzzəti

İran türk ədəbiyatı dünya türk ədəbiyyatının önəmli yerini tuta bilən bir türk ədəbiyyatıdır. bu ədəbiyyat bir baxımdanda türk ədəbiyyatının acıyan yarasıdır. niyə acıyan yara? buna görə ki bu ədəbiyyat türk dünyası ədəbiyyat şinaslığına bir o qədər tanınmayıbdır. bu ədəbiyyat haqqında yetərli araşdırmalar aparılmayıbdır. ədəbiyyat tarixi kitabları yazılmayıbdır. yazılanlarda yetərincə ümum camaata çatdırılmayıbdır.

İran türk ədəbiyyatının milli şeiri olan heca ölçülü şeir qalibləri (qoşma, gəraylı və ...) dil və üslub baxımından iki önəmli qaynağa dayanırdı birinci qaynaq Təkkə və Aşıq ədəbiyyatı ikinci Molla Pənah Vaqif məktəbini qeyd edə bilərik. Ustad Şəhriyar və Səməd Vurğun kimi şairlər milli şeirimizin dilini bir miqdar təltifləşdirib və çağdaşlaşdırsalarda yenə ədbi dilə olaşmadılar. Ancaq heca şeirimizin dili son qırx ildə iran türk şairləri tərəfindən güclənib və dilimizin elmi və ədəbi kurallarına uyğun gəlişdi. Və həmçinin təma və mevzu baxımından lazımı qədər yüksəliş əldə edildi bu gəlişmədə rolu olan şairlərdən biri də dərgimizin bu sayı üçün nəzərdə tutulan hələ yaradıcılığının ilk addımlarında hər bir oxucuya ustalığını sağlayan hörmətli şair Əli Cavadpur dur.

Əli Cavadpur 1973-cü ildə Güney Azərbaycanın cənnət bölgələrindən olan Qaradağ mahalının Araz sahilində yerləşən Xudafərin bölgəsinin İskanlı kəndində anadan olub. 1997-ci ildə Tbriz şəhərində fars dili və ədəbiyyatı fakültəsini bitirib. 2007-ci ildə Təbriz Universitetində “Nazim Hekmət şeirində və təfəkküründə axtarışlar” adlı elmi Tezini yazıb ədəbiyyat üzrə yüksək lisansını alıb. neçə illər Xudafərin bölgəsində və indi isə Təbriz şəhərində məktəblərdə ədəbiyyat müəllimidir. Təbriz, Tehran, zəncan və urmu şəhərlərində yayınlanan gündəliklərdə, dərgilərdə və muxtəlif internet sitələrində və ədəbiyyat portallarında ardıcıl yazıları və şeirləri çap olub.

Yazdığı şeirlər çeşitli qaliblərdə olan şair Əli Cavadpur öz şairlik bacarığını önə çəkə bilmişdir. Bu hörmətli şairin şeirdə əldə etdiyi başarılar və şeirinin özəllikləri üçün sayın Himmət Şəhbəzi bəyin gözəl yazısını oxumanızı rica edərdim.

Bunu qeyd edim ki, hörmətli şairimiz Türk ədəbiyyatının bütün sahələrində oxuma və axtarışlar yaparaq dərin bilimə sahibdir. O üzdən şair özündə bacarıq duyaraq “Nazim Hekmət şeirində və təfəkküründə axtarışlar” konusu kimi ağır bir yüksək lisans tezini ələ alıb və ustadları tərəfindən ali bir qiymət qazanır.

Şair təkcə şeir yox bəlkə düz yazı yazmaqda öz qələm bacarığını göstərə bilmişdir:

“Bizim kənddən oyana, bir şair yaşayır. bütün şairlər, bizim kənddən neçə kənd oyana, neçə şəhər oyana və hətta neçə ölkə oyana yaşayırlar. Ancaq Səttar Gülməhəmmədi təkcə şairi ki bütün ölkələrdən, şəhərlərdən, kəndlərdən bu yana sarı, bizə yaxın yaşayır. Dünyanın ondan xəbəri yoxdur!.eh dünyanın kimdən xəbəri varki!..”

Buda şairin düz yazısından bir örnək.

Əli Cavadpur adı gələndə mətinlik, ağırlıq, təmizlik, saflıq, sədaqət, abrı-həya bir sözlə bir əsil azərbaycan kişisində olan bütün gözəl sifətlər gözdə mücəssəm olur.

Şair mən- mən deyən, qurur və təkəbbür kimi xisətlərdən gözün işlədikcə uzaq bir insandır. Son dərəcə təvazəkar bir valıqdır.

aşağıdakı kitabların müəllifidir:

- 1-Bəyənsəndə budur bəyənməsəndə (şeirlər). Təbriz:1998
- 2-Əsrimizin yuxusunda (şeirlər). Tehran:2007
- 3- təbiyyət və şeir/Budaqov (köçürmə).Tehran2002
- 4-Mənim dəli yaşıdlarım (poema). Təbriz:2016
- 5-Səsində bir hekayə var (şeirlər). Təbriz:2016

علی جوادپور

سَخاوت عزتی

ایران تورک ادبیاتی دونیا تورک ادبیاتی نین اؤنملی یئرینی توتا بیلن بیر تورک ادبیاتیدیر. بو ادبیات بیر باخیمدا تورک ادبیاتی نین آجییان یاراسیدیر. نییه آجییان یارا؟ بونا گۆره کی بو ادبیات تورک دونیاسی ادبیات شیناسلیغینا بیر او قدر تانیما ییبیدیر. بو ادبیات حاقیندا ییترلی آراشیدیرمالار آپاریلما ییبیدیر. ادبیات تاریخی کیتابلاری یازیلما ییبیدیر. یازیلانلاردا ییترینجه عوموم جاماعاتا چاتدیریلما ییبیدیر.

ایران تورک ادبیاتی نین میللی شعرى اولان هُجا اۆلچولو شعر قالیپلری (قوشما، گرایلی و ...) دیل و اوسلوب باخیمیندا انکی اؤنملی قایناغا دایانیردی بیرینجی قایناق تککه و عاشیق ادبیاتی ایکینجی موللا پناه واقیف مکتبینی قئید ائده بیلرک، اوستاد شهریار و صمد وورغون کیمی شاعرلر میللی شعریمیزین دیلینی بیر مقدار تلئیف لشدیریب و چاغداشلاشدیرسالاردا یئنه ادبی دیله اولاشامادیلار. آنجاق هُجا شعریمیزین دیلی سون قیرخ ایلده ایران تورک شاعرلری طرفیندن گوجلہ نیب و دیلیمیزین علمی و ادبی کورالارینا اویغون گلیشدی. و همچنین تما و موضوع باخیمیندا لازیمی قدر یوکسہ لیش اده ائدیلدی بو گلیشمه ده رولو اولان شاعرلردن بیرده درگیمیزین بو سایى اوچون نظردہ توتولان هله یارادیجیلیغی نین ایلک آدیملاریندا هر بیر اوخوجویا اوستالیغینی ساغلايان حورمتلی شاعر علی جوادپور دور.

علی جوادپور ۱۳۷۹-جو ایلده گونئی آذربایجانین جنت بۆلگه لریندن اولان قاراداغ ماہالی نین آراز ساحلینده یئرلشن خدافرین بۆلگه سی نین ایسکانلی کندینده آنادان اولوب. ۱۳۹۱-جی ایلده تبریز شهرینده فارس دیلی و ادبیاتی فاکولته سینین بیتیریب. ۷۰۲-جی ایلده تبریز اونیورسیتتینده "ناظیم حکمت شعرینده و تفککورونده آختاریشلار" ادلی علمی تئزینی یازیب ادبیات اوزره یوکسک لیسانسینی آلیب. نئچه ایللر خدافرین بۆلگه سینده و ایندی ایسه تبریز شهرینده مکتبلرده ادبیات معلمیدیر. تبریز، تهران، زنجان و اورمو شهرلرینده یایینلانان گونده لیکلرده، درگیلرده و موختلیف اینتئرنت سیتہ لرینده و ادبیات پورتاللاریندا آردیجیل یازیلاری و شعرلری چاپ اولوب.

یازدیغی شعرلر چئشیتلی قالیپلرده اولان شاعر علی جوادپور اؤز شاعرلیک باجاریغینی اؤنه چکه بیلیمیشدیر. بو حورمتلی شاعرین شعرده اده ائتدیگی باتاریلار و شعرى نین اؤزلیکلی اوچون سایین همت شهبازی بیین گۆزل یازیسینی اوخومانیزی ريجا اندردیم. بونو قئید ائدیم کی، حورمتلی شاعریمیز تورک ادبیاتی نین بوتون ساحه لرینده اوخوما و آختاریشلار یاپاراق درین بیلیمه صاحبیدیر. او اوزدن شاعر اؤزونده باجاریق دویاراق "ناظیم حکمت شعرینده و تفککورونده آختاریشلار" کونوسو کیمی آغیر بیر یوکسک لیسانس تئزینی اله آلیب و اوستادلاری طرفیندن عالی بیر قیمت قازانیر.

شاعر تکجه شعر یوخ بلکه دوز یازی یازماقدا اؤز قلم باجاریغینی گۆستره بیلیمیشدیر:

«بیزیم کنددن اوینا، بیر شاعر یاشاییر. بوتون شاعرلر، بیزیم کنددن نئچه کند اوینا، نئچه شهر اوینا و حتی نئچه اۆلکه اوینا یاشاییرلار. آنجاق ستار گلمحمدی تکجه شاعردی کی بوتون اۆلکلردن، شهرلردن، کندلردن بو یانا ساری، بیزه یاخین یاشاییر. دونیانین اوندان خبری یوخدور! ائه دونیانین کیمدن خبری وارکی!...»
بودا شاعرین دوز یازیسیندا بیر اؤرنک.

علی جوادپور آدی گلنده متینلیک، آغیرلیق، تمیزلیک، صافلیق، صداقت، آبری-حیا بیر سؤزلہ بیر اصیل آذربایجان کیشیسینده اولان بوتون گۆزل صیفتلر گۆزده موجسس اولور.
شاعر من-من دئین، قورو و تکبورو کیمی خیصلتلردن گۆزون ایشله دیکجه اوزاق بیر اینساندیر. سون درجه تواضع کار بیر وارلیقدیر.

آشاغیداکی کیتابلارین مؤلفیدیر:

- ۱- بئینسندہ بودور بئیمه سندہ (شعرلر). تبریز: ۱۳۹۱
- ۲- عصریمیزین یوخوسوندا (شعرلر). تهران: ۷۰۲
- ۳- طبیعت و شعر/بوداقوو (کۆچورمه). تهران: ۲۰۰۲
- ۴- منیم دلی یاشیدلاریم (یؤنما). تبریز: ۱۴۰۲
- ۵- سسینده بیر حُکایه وار (شعرلر). تبریز: ۱۴۰۲

İçində Böyüyür Çın Divarları...

❀ Əli Cavadpur

Dünya süd üzüdür, qatıq qaymağı
Sevincidə təzə qəmidə təzə
Nə vaxtdır yol gedir dəvənin ağı
Qarasıda çatmır hələ Təbrizə!

Hardanmı başlayıb haramı gedir
O dəvəsi ölən ərəb qardaşım?
Ərzrum gədiyi hələdə qardır
Soyur öz dərisin Hələb qardaşım

Sən deyə bilməzsən deyə bilərsən
Nə vaxt barışacaq özündən küsən
Hələ bir qocanın Quzey Kurədə
Gözündən yaşı kimi düşən ümitsən

Yol çəkir gözlərin kəhkəşanlara
İçində böyüyür Çın divarları
Özündən - özünə bir addım yolun,
Kəsilmir hələdə boranı - qarı !...

Qoşmamı yazırsan postmodern qardaş?
Maşınlar götürür at çapanları
Əlçatmaz qayadan süzülən ballar
Qaldı dağ ayısına sarı tel arı

Baxtımız düşübdür gündoğanlara
Hələdə göyümüz qıpqırmızıdır
Günəşi göylərə doğmaq asandır
Bu çətin ağaran yerin üzüdür

Nə çox qombarası belində gəzən-
Alan cənnət iyyin intiharından
Dünya süd üzüdür, qatıq qaymağı
Hələ doyan yoxdur dadlı varından
Belə belə şirin yuxularından...

ایچینده بویویور چین دیوارلاری...

❀ علی جاوادپور

دونیا سود اوزودور، قاتیق قایماغی
سئوینجیده تزه غمیده تزه
نه واختدیر یول گئدیر دوهننن آغی
قاراسیدا چاتمیر هله تبریزه!

هاردانمی باشلاییب هارامی گئدیر
او دوهنسی اولن عرب قارداشیم؟
ارزروم گدیگی هلهده قاردیر
سویر اوز دریسین حلب قارداشیم

سن دئییه بیلمزسن دئییه بیلرسن
نه واخت باریشاجاق اوزوندن کوسن
هله بیر قوجانین قوزئی کورهده
گوزوندن یاش کیمی دوشن اومیدسن

یول چکیر گوزلرین کهکشانلارا
ایچینده بویویور چین دیوارلاری
اوزوندن - اوزونه بیر آدیم یولون،
کسیلمیر هلهده بورانی - قاری !...

قوشمامی یازیرسان پوست مودرن قارداش؟
ماشینلار گوتورمور ات چاپانلاری
الچاتماز قایادان سوزولن باللار
قالدی داغ آیسینا ساری تنل آری

باختیمیز دوشوبدور گون دوغانلارا
هلهده گویوموز قیپ قیرمیزیدیر
گونشی گویله دوغماق آساندیر
بو چتین آغاران یئرین اوزودور

نه چوخ قومباراسی بئلینده گزن-
آلان جنت اییین ایتتحرابندان
دونیا سود اوزودور، قاتیق قایماغی
هله دویان یوخدور دادلی واریندان
بئله بئله شیرین یوخولاریندان...

İtin Balasında Baladır..

❀Əli Cavadpur

Bu qədər it balasına
kimdir yal verən deyər?! :
beş küçükdən dördünü
basdırdılar diri - diri !

Bir birindən gözəl və totuqidi
it küçükləri.
Zəngiltiləri yandırdı göyü-yeri
İt ürəyi dözmədi, ana ürəyiidi
eşdi çıxartdı balalarının.
Ağzından alıb yenə basdırdılar adamlar !
Ana itin başına hava gəldi
O havada bala səsi varidi
Dilin yelə verə - verə qudurdu
küçüklərin anası !
Adamların balasına hürdü
küçüklərin anası !

Havalar soyudu, qar yağdı
Hələ dünyanın üzüdə ağardı.
Qancıqlar köpəklər uladı yana-yana
Hər şey qarın altında qaldı
Qaldı gün çıxana.

ایتین بالاسی دا بالادیر !

❀علی جوادپور

بو قده ر ایت بالاسینا
کیمدی یال وئرن ؟!
دئییه:
بئش کوچوکدن، دوردون باسدیردیالر
دیری-دیری !
بیر-بیریندن گوزل و توتوق ایدی
ایت کوچوکلی.
زنگیلتیسی یاندیریدی یئری،گویو!
ایت اوره یی دوزمه دی
آنا اوره یی ایدی؛
ائتشدی چیخارتدی بالالارین !
آغزیندان آلیب یئنه باسدیردیالر آداملار!

آنا ایتین باشینا هاوا گلدی
او هاوادا بالا سسی واریدی !
دیلین یئله وئره-وئره قودوردو
کوچوک لرین آناسی!
آداملارین بالاسینا هوردو
کوچوک لرین آناسی!

هاوالار سویودو، قار یاغدی
هله دونیانین اوزوده آغاردی!
قانبیققلار- کوپک لر اولادی یانا-یانا
هر شئی قارین آلتیندا قالدی ...
قالدی گون چیخانا.....!

Daş

❁Əli Çavadpur

Yerlərdə bu qədər daş olmaz axı,
Göylərdən yağırımış nə vaxtsa bəlkə
Buludlar çaxnaşib daş yüklərilə,
Daş şimşək şaxırmış nə vaxtsa bəlkə

Quşlar dimdiyində daş daşıyırımış
Adamlar ömrünü daş yaşıyırımış
Daş daşı sındırıb daş daşı yarmış
Daş evlər yıxırmış nə vaxtsa bəlkə

Bura dağ-daş deyil daşlar dağdır
Bu daşlar torpağın daş yaşmağdır
Daşlar şikəstdir, daşlar ağdır
Yandırır yaxırmış nə vaxtsa bəlkə!

Deyirlər dünyanın daş əsri olub
İnsanlar daşların əsiri olub
Deməli çörəklər daşla yoğrulub
Daşlardan çıxırmış nə vaxtsa bəlkə!

Daş kimi yatmaqda o vaxtdan qalıb
Başlara düşməkçün daşlar çoxalıb
Daşlar təkə daş yox göz yaşı olub-
Üzlərdən axırmış nə vaxtsa bəlkə!

Atoma tapşırdı daşlar dünyanı
Hələdə şüşədə bu devin canı
İnsan taleyinə qadanı-qanı
Öz əli doğurmuş nə vaxtsa bəlkə!

داش

❁علی چوادپور

يئرلرده بو قدر داش اولماز آخی،
گۆیلردن یاغیرمیش نه واختسا بلکه
بولودلار چاخناشیب داش یوکلریله،
داش شیمشک شاخیرمیش نه واختسا بلکه

قوشلار دیمدییینده داش داشیییرمیش
آداملار عۆمرونو داش یاشیییرمیش
داش داشی سیندیریب داش داشی یارمیش
داش ائولر ییخییرمیش نه واختسا بلکه

بورا داغ-داش دئییل داشلار داغی دیر
بو داشلار توریاغین داش یاشماغی دیر
داشلار شیکسته دیر، داشلار «آغی» دیر
یاندیریب یاخییرمیش نه واختسا بلکه!

دئییرلر دونیانین داش عصری اولوب
اینسانلار داشلارین اسیری اولوب
دئمهللی چۆرکلر داشلا یوغرولوب
داشلاردان چیخییرمیش نه واختسا بلکه!

داش کیمی یاتماقدا او واختدان قالیب
باشلارا دوشمکچون داشلار چوخالیب
داشلار تکجه داش یوخ گۆز یاشی اولوب-
اوزلردن آخییرمیش نه واختسا بلکه!

آتوما تاپشیردی داشلار دونیانى
هله ده شوشه ده بو دئوین جانی
اینسان طالعینه قادانی-قانی
اؤز الی دوغورموش نه واختسا بلکه!

Yazıq

❀ Əli Cavadpur

Getmək istəmirsə ürəyin sənin
Zorla apardığın, ayaqlar yazıq !
Gedəndə ayağın yolları deyil-
Yazıq ürəyini ayaqlar, yazıq !

Başını basdıran çiçəyin -otun,
Payını günəşdən ayırmaq çətin.
Yuxusu dağlardan ağır millətin,
Yükünü daşıyan, oyaqlar yazıq.

Bu dünya qurutmaz alın tərini
Dağidar uçurar hördüklərini
Gündüz gözlərilə gördüklərini,
Gecə yuxusunda sayaqqlar, yazıq!

İndi Arabaya qoşulan atdan,
Qır Atlıq umusu çıxıbdı yaddan!
İçini yandıran alovdan-oddan-
Necə qızarmasın, yanaqları yazıq!

يازیق

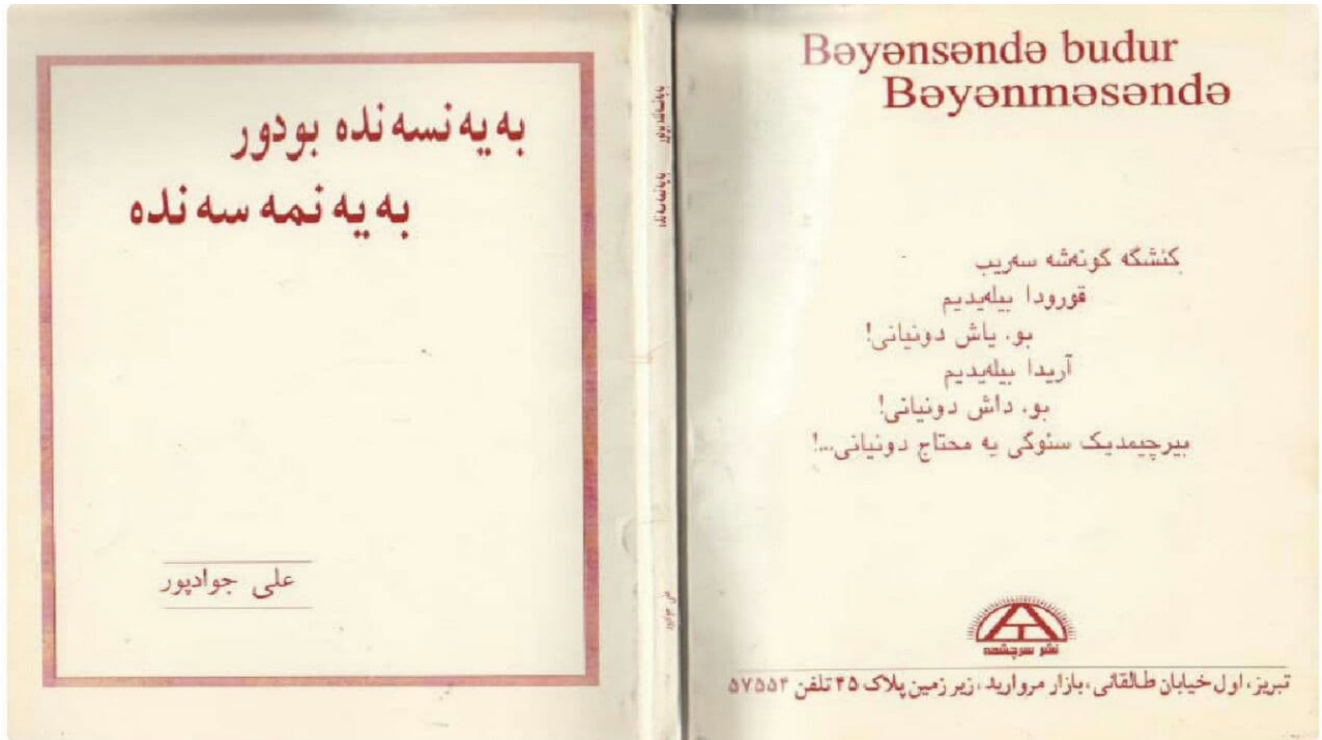
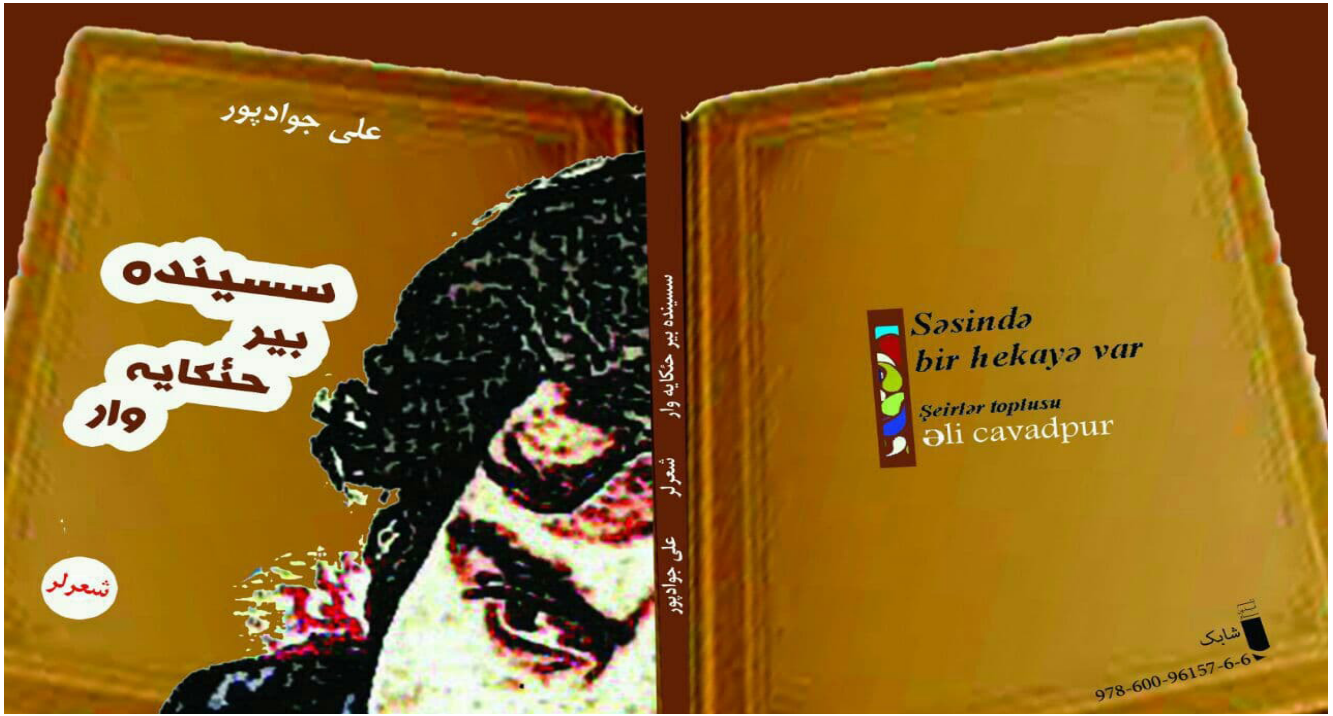
❀ علی جوادیپور

گەتەمک ایستەمیرسە اورێیین سەنین
زورلا آپاردیغین، آیاقلار یازیق !
گەدەندە آیاغین یوللاری دئییل-
یازیق اورێیینی آیاقلار، یازیق !

باشیینی باسدیران چیچەیین -اوتون،
پاییینی گونەشدن آیرماق چەتین.
یوخوسو داغلاردان آغیر میلیتین،
یوگونو داشییان، اویاقلار یازیق.

بو دنیا قوروتماز آلین تەرینی
داغیدار اوچورار هۆردوکلەرینی
گوندوز گۆزلەیلە گۆردوکلەرینی،
گەجە یوخوسوندا سایاقلار، یازیق!

ایندی آرابایا قوشولان آتدان،
قیر آتلیق اوموسو چیخیبیدی یاددان!
ایچیینی یاندیران آلودان-اوددان-
نەجە قیزارماسین، یاناقلاری یازیق!

Payız

❀Əli Cavadpur

Meşədə payız
Bir ağacın yarpağından başlayır,
Yarpaq-yarpaq payızlayır ağaclar,
Ağac-ağac payız yayır ağaclar!

Çörək həsrətiniz ürəyimi aldı
Payız küləyi kimi,
Ay qara aclar !
Ay ağ aclar !
Qoymadı ağzımda tikəmi udam!...

Payızlayır dünyamız
Adam -Adam !...

Gözəl Yalan

❀Əli Cavadpur

Yalanlarla başlayırıq günümüzü!
İlk yalanı,
analardan eşidirik
Səhər tezdən
Gün çıxmamış:
“Ay bala dur
gün ortadır.”
heyranam ay ana
dediyin gözəl yalana!...

پاییز

❀علی جوادپور

مئشەدە پاییز
بیر آغاجین یاریاغیندان باشلاپ،
یاریاق-یاریاق پاییزلاییر آغاجلار،
آغاج-آغاج پاییز یاییر آغاجلار!
چۆرک حسرتینیز اورگیمی آلدی
پاییز کولیی کیمی،
آی قارا آجلار !
آی آغ آجلار !
قویمادی آغزیمدا تیکمی اودام!...

پاییزلاییر دونیایمیز
آدام -آدام !...

گۆزل یالان

❀علی جوادپور

یالانلارلا باشلاپیریق گونوموزو!
ایلک یالانی،
آنالاردان ائشیدیریک
سحر تئزدن
گون چیخمامیش:
“آی بالا دور
گون اورتادیر.”
حئیرانام آی آنا
دئدیگین گۆزل یالانا!...

Aşk, Mutlaka...

❀ Özcan Ünlü

Mutlaka bir aşk vardır hərkəsin hayatında
Gecələrinə düş salan, yıldırımlar çıxaran
dudağından
Şarkı sözlərinə bulanmış, kaldırımlarda
Paramparça olmuş adımların gittiği bir sevgili...

Mutlaka bir aşk vardır hərkəsin hayatında
Tutulmamış yeminlərin yerinə konulan bir rəsim
Birkaç şiir, kırık dökük hatıralar
Volkanlara eş tutulmuş dokunuşlar panayırında
Soğuk bəkləmələrə adanmış yağmur bulutları
Kiraz ağaclarına asılmış yanlış dilək nişanları
Köy sokaklarından devşirilmiş masumluklar
Sokaklara yığılmış tərəkədilmişliklər
Və sair...

Mutlaka bir aşk vardır hərkəsin hayatında
Yürəgə çığ düşürən, akla bulanıklık verən
Gürül gürül çağıldatan ruhun iştahını
Kaybədincə kabusa dönülən, sevgiliyi
Özləyincə ayrılığın girdabına girilən...

Mutlaka bir aşk vardır hərkəsin hayatında
Yaşamayı anlamlı kılan...

عشق، مطلقا...

❀ اۆزجان اونلو

مطلقا بیر عشق واردیر هرکسین حیاتیندا
گئجه لربنه دوش سالان، ایلدیریملر چیخاران دوداغیندان
شارکی سۆزلربنه بولانمیش، قالدیریملاردا
پارامپارچا اولموش آدیملارین گئتدیگی بیر سئوگیلی...

مطلقا بیر عشق واردیر هرکسین حیاتیندا
توتولمامیش یئمینلرین یئرینه کونولان بیر رسیم
بیرقاج شعیر، قیریق تۆکوک خاطیرالار
وولکانلارا ائش توتولموش توخونوشلار پاناییریندا
سویوق بکله مه لره آدانمیش یاغمور بولوتلاری
کیراز آغاچلارینا آسیلمیش یانلیش دیلک نیشانلاری
کۆی سوقاقلاریندان دئوشیریلیمیش معصوملوقلار
سوقاقلارا ییغیلیمیش ترک اندیلیمیشلیکلر
و سایر...

مطلقا بیر عشق واردیر هرکسین حیاتیندا
اوره یه چیغ دوشورن، عاغیلا بولانیقلیق وئرن
گورول گورول چاغیلدادان روحون ایشتاھینی
غایب اندینجه کابوسا دئولن، سئوگیلییی
اۆزله یینجه ایریلیغین گیردابینا گیریلن...

مطلقا بیر عشق واردیر هرکسین حیاتیندا
یاشاماگی آنلاملی قیلان...

Bu Tikan Üstündən Məhəbbət Keçib

❀ Telman Hüseyn (Dədə Telman)

Talehin qisməti düz düşdü bir gün,
Ay ötdü, gün keçdi həftə dolandı,
Həyət çəpərinə iz düşdü bir gün,
Qonşular düzəltdi, o tapdalandı.

Kimdi tapdalayan axı bu səddi,
Görəsən haqlımı, ya haqsız keçib...
Yarıb bu çəpəri gizli, xəlvəti
Gah oğlan adlayıb, gah da qız keçib.

Bu tikan üstündən gül dərib istək,
Bu istək xəlvəti bərə -bənd keçib.
Bu tikan üstündən ən zərif istək,
Bu tikan üstündən məhəbbət keçib.

بو تیکان اوستوندن محبت کئچیب

❀ تئلمان حسین (دده تئلمان)

طالع ین قیسمتی دوز دوشدو بیر گون ،
آی اؤتدو ،گون کئچدی هفته دولاندی،
حیط چپرینه ایز دوشدو بیر گون،
قونشولار دوزلندی، او تاپدالاندی.

کیمدی تاپدالایان آخی بو سددی ،
گۆره سن حاقلیمی ،یا حاقسیز کئچیب...
یاریب بو چپری گیزلی،خلوتی
گاه اوغلان ادلاییب ،گاه دا قیز کئچیب.

بو تیکان اوستوندن گول دریب ایستک،
بو ایستک خلوتی بره -بند کئچیب.
بو تیکان اوستوندن ان ظریف ایستک،
بو تیکان اوستوندن محبت کئچیب.

Hanı

هانی

✿Susən Nəvadə Rəzi

✿سوسن نواده رضی

Hanı o gün?
 Hanı o biz?
 Hanı o Təbriz?
 Hanılar qaldı gedib gəlməz yollarda...
 Gəlməzsən,
 Şeirlər yetim qalar
 Almalar qara ləçək bağlar
 Və yol çəkən gözlər
 Qurudular urmu gölünə tay...
 Bax! bir dilək tuturam;
 Hər nar danası bir nar qızı olsun,
 Hər nar qızı bir həsrəti gedrsin,
 Hər həsrətin bitışı
 Bir dilək gətirsin,
 Və bir axşam çağı
 Saat qabağındakı abmeyvəçidə
 Nar suyu içək bizlərdən olan hər kəsin sağlığına.
 Hanı o gün?
 Hanı o biz?
 Hanı o Təbriz!.

هانی او گون؟
 هانی او بیز؟
 هانی او تبریز؟
 هانیلار قالدی گندیب گلمز یوللاردا...
 گلمزسن،
 شعیرلر یتیم قالار
 آلمالار قارا لچک باغلار
 و یول چکن گۆزلر
 قورودولار اورمو گۆلونه تای...
 باخ! بیر دیلک توتورام؛
 هر نار داناسی بیر نار قیزی اولسون،
 هر نار قیزی بیر حسرتی گئدرسین،
 هر حسرتین بیتیشی
 بیر دیلک گتیرسین،
 و بیر آخسام چاغی
 ساعات قاباغینداکی آبمیوه چیده
 نارسویو ایچک بیزلردن اولان هر کسین ساغلیغینا.
 هانی او گون؟
 هانی او بیز؟
 هانی او تبریز!.

Abmeyvəçidə- meyvə suyu satan

Salam de

❁Natiq Əlisoy

Dağların çağlayan, gözəl vaxtıdır,
Çiçəyə, güllərə məndən salam de.
Buludtək səmadən ötən xəyalım,
Çaylara, göllərə məndən salam de.

Demə ki, bu hicran yalandır-yalan,
Zamandır araya ayrılıq salan.
Ömürdən ötüşüb, keçmişdə qalan,
Aylara, illərə məndən salam de.

İllərdir cığırın, yolun itirən,
Mənbəyin dağlardan süzüb götürən.
Coşanda döşündə qaya gətirən,
Kükrəyən sellərə məndən salam de.

Oyatma qoy görüm xoşbəxt günləri,
Dolaşım yuxuda doğma elləri.
Təbiət qoynunda gəzib çölləri,
Dəlisov yellərə məndən salam de.

Bir gün də yaşamaz dərinədən qanan,
Özünü vətənsiz vətəndaş sanan.
Yad qərrib zindanda, susundan yanan,
Alışan dillərə məndən salam de.

Solmaz bir çiçəkdir qəlbimdə bitən,
Namusum, qeyrətim Vətəndir-Vətən.
Qızların abırın, ismətin örtən,
O siyah tellərə məndən salam de.

El-oba içində təmiz niyyətli,
Hər zaman, hər yerdə mədəniyyətli.
Namusun qoruyan Nigar qeyrətli,
Qırx incə bellərə məndən salam de.

Şeirdən, qəzəldən, sözdən-söz açan,
Ovçular əlindən ürkərək qaçan.
Marallar oynayan, kəkliklər uçan,
Ceyranlı çöllərə məndən salam de.

Natiqəm demirəm nə küs, nə barış,
Dərdimi tək bircə dağlara danış.
Ey könül Vətəni gəz qarış-qarış,
O qərrib ellərə məndən salam de.

سلام دی

❁ناتیق علی سوی

داغلارین چاغلایان، گۆزل واختیدیر،
چیچەیه، گۈللەرە مندن سلام دی.
بولودتک سەمادان اۆتن خیاڵیم،
چایلارا، گۈللەرە مندن سلام دی.

دئمه کی، بو هیجران یالاندیر-یالان،
زاماندر آریا آیریلیق سالان.
عوموردن اۆتۈشۈب، کئچمیشده قالان،
آیلارا، ایللەرە مندن سلام دی.

ایللردیر جیغیرین، یولون ایتیرن،
منبعیین داغلاردان سوزوب گۆتۈرن.
چوشاندا دۆشۈنده قایا گتیرن،
کۈکرهین سئلرە مندن سلام دی.

اویاتما قوی گۆروم خوشبخت گۈنلری،
دولاشیم یوخودا دوغما ائللری.
طبیعت قوینوندا گزیب چۆللری،
دلی سوو یئلرە مندن سلام دی.

بیر گۈن ده یاشاماز دریندن قانان،
اۆزۈنو وطنسیز وپنداش سانان.
یاد قریب زینداند، سوسوندان یانان،
آلیشان دیللەرە مندن سلام دی.

سولماز بیر چیچکدیر قلبیمده بیتن،
ناموسوم، غئیرتیم وپندیر-وطن.
قیزلارین آبییرین، ایسمتین اۆرتن،
او سیاه تئلرە مندن سلام دی.

ائل-اوبا ایچینده تمیز نییتلی،
هر زامان، هر یئرده مدنیتلی.
ناموسون قورویان نیگار غئیرتلی،
قیرخ اینجه بتللرە مندن سلام دی.

شعردن، غزلدن، سۆزدن-سۆز آچان،
اووچولار الیندن اورکەرک قاچان.
ماراللار اوینایان، ککلیکلر اوچان،
جئیرانلی چۆللەرە مندن سلام دی.

ناتیقیم دئمیرم نه کۈس، نه باریش،
دردیمی تک بیرجه داغلارا دانیش.
ائی کۆنۈل وطنی گز قاریش-قاریش،
او غریب ائللەرە مندن سلام دی.

Uzaqdan Uzağa Sevişən Gözəl

❀Duman Bəxtiyarı

Uzaqdan uzağa sevişən gözəl,
Dumanlı gözləri buluda bağla.
Bir Qəzəl, bir Quşma, bir Gəraylı yaz,
Şərinin sonunda məni soraqla.

Bir damla sayaqı qonaq ol bizə,
Qoy bulud ağlasın pəncərə dolsun.
Yarılsın sinəsi qara toprağın
Sevgimiz, günəşin göz yaşı olsun.

Sevişə-sevişə göy qurşağından
Qoşulaq ağ yelə zirvədən aşağı.
Göz-gözə əl-ələ ağırı dağından
Bu gecə dumanlı bir mahnı qoşaq.

Mən olum dəli dağ, səndə ol yağış,
Yağışda cım-cılıq islanam gərək.
Gülün qollarına şəh süzən kimi
Süzüb kipriyindən aslanam gərək.

Uzaqdan üzağa sevişən gözəl
Dilə gəl arzımız selə dönməmiş!
Bir yanıq kərəmi yaranmaqdadır
Gəl apar alışıb külə dönməmiş!.

اوزاقدان اوزاغا سئویشن گۆزل

❀دومان بختیاری

اوزاقدان اوزاغا سئویشن گۆزل،
دومانلی گۆزلری بولودا باغلا.
بیر غزل، بیر قوشما، بیر گرایلی یاز،
شعربینین سونوندا منی سوراqlا.

بیر داملا سایاگی قوناق اول بیزه،
قوی بولود آغلا سینین پنجره دولسون.
یاریل سین سیننه سی قارا توپراغین
سئوگیمیز، گونشین گۆز یاشی اولسون.

سئویشه-سئویشه گۆی قورشاغیندان
قوشولاق آغ یئله زیروه دن آشاق.
گۆز-گۆزه ال-اله آغری داغیندان
بو گنجه دومانلی بیر ماهنی قوشاق.

من اولوم دلی داغ، سنده اول یاغیش،
یاغیشدا جیم-جیلیق ایسلانام گرک.
گولون قوللارینا شئه سوزن کیمی
سوزوب کیپر یگیندن آسلانام گرک.

اوزاقدان اوزاغا سئویشن گۆزل
دیله گل آرزیمیز سئله دؤنمه میش!
بیر یانیق کرمی یارانماقدادیر
گل آبار آلیشیب کوله دؤنمه میش!.

İtik

✿Ruzbeh Səmədi– Niroğlu

Yoldaşdıq , bir yaşıtda
aşıqıdıq
Sevgimizin adlarını
Ağacların qabığında qazıyardıq.

Aylar ötdü illər ötdü
Sevgimizə də çatmadıq.

Yaz qabağı
Hələ güllər açmamışdan
Bir gün mənə xəbr yetdi
Bir acımtıl hadisədə
Dostum köçüb bu dünyadan.

Bir an nəfəsim dayandı
Dünya başıma tovlandı.

Zaman tozu üstün almış xatirələr
Baş qovzadı
Ayrılıqdan
Sağlığında xatirəsin unutduğum
Ürəyimə itik oldu.

İndi hər yol çölə çıxsam
İtiyini axtaran tək
Gözüm gəzir nişanəsin
Ağacların qabığında

ایتیک

✿روزبه صمدی نیراوغلو

یولداشیدوق، بیر یاشیتدا
عاشق ایدیک
سئوگیمیزین آدلارینی
آغاclarین قابیغیندا قازیاردیق.
ایلار اؤتدو
ایلر اؤتدو
سئوگیمیزهده چاتمادیق.

یاز قاباگی
هله گوللر اچمامیشدان
بیرگون منه خبر یئتدی
بیر اچیمتیل حادثهده
دوستوم کؤچوب بو دونیادان.
بیر آن نفسیم دایاندی
دونیا باشیما توولاندی
زaman تۆزو اوستون آلمیش خاطیرهler
باش قووزادی
ایریلیقدان
ساغلیغیندا خاطیرهسین اونوتدوغوم
اوره ییمه ایتیک اولدو
ایندی هر یول چوله چیخسام
ایتیگینی اختاران تک
گوزوم گزیر نیشانه سین
آغاclarین قابیغیندا.

Gözü Dəniz Adama

❀ Süleyman Abdulla

Fikir eylədiyin bəsdı, dı qabar,
Coşub, liman-liman dənizi unut...
Qalxıb, dalğa-dalğa çıx qumsallığa,
Qabar, saya yatan gəmiləri tut...
Ümidini kəs...

Oynat ayağınla qırçın ləpəni,
Onsuz da dünyanın işi oyundur.
İstər xəyalına min don geyindir,
İstər fikirini min yol soyundur...
Heç nə dəyişməz...

Gözündən çəkilər adam üfəqə,
Yel çırpın yelkənin mili dor imiş.
Bilirəm qəlbində çalxalanan nə,
Sahilə can atan balıq kor imiş...
Eşitmədi səs...

Bir az həsrət dadar axşam şüası,
Duzlu kirpiyini nəm döyər sənin.
Asar pıçıltıdan özünü külək,
Kəsilər kəndiri yaş göyertəninin...
Sus,demə, əs...əs...

Tilovdu əsnəyən şər qarışanda,
His çəkər qürubda mayak piltəsi.
Düşər titrəməyə axşam sazağı,
İstiyə uçunar qağayı səsi...
Üşüdünmü bəs?...?

Bəsdı,
liman...
dalğa...
dəniz...
Dön gözə,
Yoxsa okeanlar yuxuna girməz.
Yığışır tilovunu baxışlarının,
Balıqqulaqları xəbər gətirməz...
Yox ey, gətirməz.

گۆزۈ دنیز آداما

❀ سولئیمان عبدالله

فیکیر ائیلە دییین بسدی، دی قابر،
جوشوب، لیمان-لیمان دنیزی اونوت...
قالخیب، دالغا-دالغا چیخ قومساللیغا،
قابر، سایا یاتان گمیلری توت...
اومیدینی کس...

اویئات آیاغینلا قیرچین لپەنی،
اونسوزدا دونیائین ایشی اویوندور.
ایستر خیالینا مین دون گئییندیر،
ایستر فیکیرینی مین یول سویوندور...
هئچ نه دییشمز...

گۆزۈندن چکیلر آدام اوفوقه،
یئل چیرپان یئلکەنین میلی دور ایمیش.
بیلیرم قلیبندە چالخالانان نه،
ساحله جان آتان بالیق کور ایمیش...
ائشیتمه دی سس...

بیر آز حسرت دادار آخشام شعاسی،
دوزلو کیرییینی نم دؤیر سنین.
آسار پیچیلتیدان اؤزونو کولک،
کسیلر کندیری یاش گؤیرته نین...
سوس،دئمه، اس...اس...

تیلوودو اسنه یین شر قاریشاندا،
هیس چکر قوروبدا مایاق پیلته سی.
دوشر تیتره مه یه آخشام سازاگی،
ایستییه اوچونار قاغایی سسی...
اوشودونمو بس؟...

بسدی،
لیمان...
دالغا...
دنیز...
دؤن گۆزه،
یوخسا اوکئانلار یوخونا گیرمز.
ییغشیر تیلووونو باخیشلاری نین،
بالیق قولالاری خبر گتیرمز...
یوخ ائی، گتیرمز.

Şəhid Anasının Fəryadı

✿Esmira Günəş

Şəhid Rüfət Mustafayevə həsr olunur.

Səndən başqa kimim vardı,
Niyə getdin, əziz balam?
Şəhidliyin zirvəsinə
Ucalan saf, təmiz balam.

Yandı bağrım alışdı,
Bala, sənsiz neyləyim ?
İndi sənə laylamı
Məzarında söyləyim?

Allah belə dərd olar,
Tək balamı almısan.
Bala, yerin soyuqdur?
Orda mənsiz qalmısan.

Apar məni, İlahi,
Balam mənsiz darıxar.
Bircə övladım idi
Ondan başqa kimim var.

شەھید ʼاناسی نین فەریادی

✿ائسمیرا گۈنەش

(شەھید روڤەت مەسطفایەوێ ھەسر اولونور.)

سەندەن باشقا کیمیە واری،
نییە گەتدین، عزیز بالام؟
شەھیدلییین زێرەسینە
اوچالان ساف، تەمیز بالام.

یاندى باغرىم آليشدى،
بالا، سەنسيز نەيلەيەيم ؟
ئىندى سەنە لايلامى
مەزارىندا سۆيلەيەيم؟

الله بئە دەرد اولار،
تەك بالامى الميسان.
بالا، يەرىن سويوقدور؟
اوردا مەنسيز قالميسان.

آپار مەنى، ايلاھى،
بالام مەنسيز داريخار.
بيريچە اوولاديم ايدي
اوندان باشقا کیمیە وار.